

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRAN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

THORA MARIA BERLING,
FÖDD NILSSON.

80 ÅR DEN 1 OKTOBER 1906.

NÄR ESAIAS TEGNÉR år 1824 utbytte den akademiska katedern mot biskopsstolen i Vexjö, gick ett betydelsefullt skede i Lunds universitets historia till ända, en poetisk guldålder af omkring 20 år, uppuren uteslutande af samma mäktiga diktargenius, som skapat den. "Store andar ge åt tiden sin form", men framför allt sitt innehåll. Man kan och tryggt påstå, att så länge Tegnér personligen tillhörde universitetet, dess historia väsentligen var hans. Under denna det sydsvenska lärdomssätets poetiska storhetstid hade emellertid en för den fosterländska odlingen löftesrik framtid redan börjat spira i de nya, högst betydande vetenskapliga krafter, hvilka snart trada i spetsen för en utveckling, vida mera mångsidig och djupgående än den förra. Klassiciteten bar visserligen sorg efter sina båda berömda målsmän, Lundblad och Norberg. Äfven den frejdade Retzius var borta. Men genom dennes lärjunge Sven Nilsson lyftes den zoologiska och sedermera äfven arkeologiska vetenskapen i vårt land till samma höjd som botaniken genom den snillrike Agardh, hvars verk framgångsrikt fortsattes af hans son. Efter avslutningen af Schartaus i vårt kyrkliga lif djupt ingripande lärareverksamhet öppna Reuterdaahl, Thomander och Melin en ny æra i den svenska teologiens, liksom Schlyter i den svenska lagkunskapens historia. Samtidigt härmed tillryggalägger Genberg sin glänsande akademiska bana vid sidan af sin andlige jämnbörding Hagberg. Och medan denne utarbetar sin oförligenliga shakespeareöversättning, klingar från Lundagård Talis Qvalis' lyra omväxlande med Otto Lindblads sång, båda lika väckande, hänförande, lifgifvande.

Mot denna kulturhistoriska bakgrund aftecknar sig bilden af den 80-åring, hvars drag här invid återgifvas, professor *Sven Nilssons* äldsta dotter, änka efter akademi-bibliotekarien i Lund Edvard Berling, Talis Qvalis' vän, själf en af de ledande personligheterna i 1840-talets friskt pulserande akademiska lif, gången ur tiden 1883, samma år som hans berömda svärfader, 96-årig, verksam in i det sista, slutade sin på vetenskaplig bragd och ära rika lefnad. Redan tidigt öfverlämnades *Thora Nilssons* uppfostran åt de yppersta lärare, dåtidens Lund hade att erbjuda, bland dem den förutnämnde Genberg, sedermera statsråd och biskop i Kalmar. Men om sålunda ledningen af hennes intellektuella utveckling — den artistiska icke att förglömma — hvilade i de bästa händer, gäller detta i icke ringare mån om själfva kärnan i hennes personlighet, hvars utprägladt religiösa grundriktning, framdeles starkt påverkad af schartauanismen, under en blid och from moders inflytande alltmera fördjupades och befästes, så att den omsider vardt den bärande makten i hela hennes lif. Fromhet och blidhet utgöra ock hos henne själf, den lika älskvärda som vördnadsbjudande åldringen, den resonansbotten, öfver hvilken själslifvets alla strängar dallra. Men därjämte ligger utbredt öfver hennes väsen ett skimmer af ideell förfining, en reflex af det rika kulturlif, som både inom och utom hemmet belyst och kringströmmat hennes ungdom. Härtill kommer slutligen en gammaldags hemtreflig fryntlighet, parad med en viss måttfull värdighet, erinrande om det patriarkaliskt-aristokratiska skicket i ett ansett professorshus på 1830-40 talen.

Sedan längre tid tillbaka bosatt i Landskrona, framlever den vördnadsvärda 80-åringen med fullkomligt obrutna såväl själs- som kroppskrafter sina dagar i omedelbar närhet af sin därtädes gifta yngsta dotter, lefver lycklig i sina minnen, än lyckligare dock i sin fasta, gammal-lutherska tro, sitt ljusa, kristna hopp. Att detta hopp må, allteftersom hennes lifsdags sol sjunker, i allt rikare mått breda sin förklarande glans öfver en lugn och fridsäll lefnadsafton, detta är den innerliga slutönskan, vi härmed frambara till den goda, afhållna gamla på hennes 80-åra hedersdag.

E. W.

Ärade kvartals- prenumeranter

erinras om nödvändigheten att nu omedelbart förnya prenumerationen för oktoberkvar-talet, som — utom det högeligen värdefulla och intressanta julnumret — kommer att bjuda på det rikaste och mest omväxlande innehåll.

HÖSTHYMN.

ALLT STILLA. Allting tiger. Allting dör omkring mig, vissnar utan klagan ned. Nu viges sommarns prakt åt grafvens fred, men ej en vindsuck dödens andakt stör. Den stumma natten faller ej en tår, den ser från höstligt svårmodsmättad rymd, som ständar hög af dimmors lek ej skymd, med stjärneögon klart på jordens bår.

Och där ett dött och stilla insjövatten bredt ut sin spegel emot stjärnenatten.

Men så, när alltings fägring är förbi, och när omkring mig allting tiger, dör, från klar och genomskinlig rymd jag hör från osedt strängaspel en symfoni, som tonar som en djup och helig frid, som aldrig bjöds mig uti vårens tid, då skalen brusto och då knoppar sprängdes och svällda rötter med hvarandra trängdes, uti naturens rika hymenä. — Allt som inom mig brottades och stred har tystnat för en stilla högtidsfred så djup, att själf jag tvingas ned på knä.

När kring mig allting dör och allting tiger, den klara natten åt sin ro mig viger.

Mitt eget väsen den till samklang stämt nu med sin fred. Där ångstens bölja slog, där tankars rädda vingar fladdrat skrämtd, står tystnaden som uti vissnad skog så djup. Och evighetens stjärnor klart på allt, som falnar, blicka underbart.

När höstens stjärnbeglänsa vidder tiga, min själ liksom en ton vill därur stiga dit upp att klinga med uti den kör, som ljuder där, när allt här nere dör.

EMMA SVENSSON.

"DOLDA KRAFTER".

I VÅRA DAGAR börja kvinnorna mer och mer göra sig gällande på alla områden. Den af författarinnorna Lucie Lagerbielke och Anna Maria Roos utgifna skriftserien "Vägen" är ett uttryck för att kvinnor skola veta att tilltvinga sig rättvisa äfven på ett område, som hittills varit nästan stängdt för dem, nämligen den religiösa förkunnelsens. Och det är utan tvivel inom detta område kvinnornas största insats i mänsklighetens historia kommer att göras. Äfven mera klarseende män inse numera detta. Jonathan Brierley säger: "Det är inom de öfver förnuftet varande rymderna, inom området för den omedelbara åskådningen, för våra djupaste känslor, för den innerliga hängifvenheten, för detta formlösa, som Goethe förklarade vara det högsta hos människan, det är där, som religionen finner på en gång sin aldrig sinande källa och sitt ointagliga fäste. Och det är just emedan kvinnonaturen på dessa områden blomstrar som yppigast, som vi börja få klart för oss, hvilka viktiga och väsentliga bidrag hon lämnar till densamma. Kvinnan måste för framtiden ovillkorligen betraktas som religionens ärkeprästinna."

Det arbete, som senast ingått i "Vägen" och som upptager tre af dess häften, bär namnet "Dolda krafter" och har utgifvits under författarmärket *Eskil Eckhart*. I första häftet af "Vägen" ha utgifvarinnorna i korthet angifvit skriftseriens program. "Dolda krafter" föregås af en inledning, i hvilken friherrinnan Lagerbielke utförligare framhåller afsikten med utgifvandet af "Vägen" och särskildt syftet med föreliggande arbete. Hufvudsyftet med "Vägen" är att hjälpa människor till att uppnå enhet emellan tro och vetande. För att en människa skall kunna nå denna enhet fordras, att hon lär känna sig själf och de underbara krafter och möjligheter som, okända för de flesta, finnas i hvarje människas innersta. Att det är en plikt för enhver att sålunda utvecklas — det är detta "Dolda krafter" vill lära oss.

Varmt och brinnande framhåller *Eskil Eckhart*, att en människa icke får gräfvat ned något af sina pund, att ingen af de dolda krafterna gifvits henne utan för att bringas i dagen, för att användas till en verksamhet i kärlek och af kärlek. — Dessa krafter äro verk samma på olika områden. Förf. leder sina läsare från lägre områden till högre. Först talas om de krafter, hvilkas yttringar pläga sammanfattas än under benämningen magnetism än under namnet hypnotism. Arbetets första afdelning, "*Lifsmagnetismen*", handlar om af dem framkallade företeelser på det *fysiska* området, framför allt sådana, som röja sig vid s. k. magnetisk behandling af sjuka. Under ständiga jämförelser med kända företeelser inom såväl den oorganiska som den organiska naturen utvecklar förf. sin teori om den underbara kraft han för sin del vill benämna "lifsmagnetismen". Grundtanken i denna afdelning är för öfrigt att påvisa enheten i yttringarna af de olika slag af lif och lifskraft, som finnas i den fysiska världen, en enhet, som nödvändigt häntyder på ett gemensamt ursprung. Och detta ursprung kan ej vara af materiell art — det är den slutsats, *Eskil Eckhart* kommer till. Så mynnar då afdelningen om *Lifsmagnetismen* ut i att förf. som sin lifsåskådning bekänner den religionens monism, enligt hvilken allt det, som kallas materia, utgått från Gud, och alla de krafter, som genomströmma universum, härflyta från en gemensam urkälla, Guds kärlek.

"*Psykisk kraft*" heter bokens andra del. I denna behandlas *själslifvets* dolda krafter, i synnerhet de som framtråda vid *somnambulism*, *telepati* och *clairvoyance*. Redogörelser för in-

tressanta experiment meddelas, liksom i föregående afdelning delvis efter andra forskares arbeten. Förf. påvisar här, att samma lagar härska på det psykiska området som på det fysiska, och att liksom gränsen emellan oorganisk och organisk natur är flytande, så gifves det också en mängd fall, då psykisk kraft öfvergår i fysisk och tvärtom. Men om än många af de psykiska fenomenen kunna — med hjälp af kända naturlagar — förklaras eller åtminstone genom analogier belysas, så kommer man dock, vid fortsatt forskning på detta område, förr eller senare att möta företeelser, hvilka måste härröra från väsen, hörande till en annan värld än den för de yttre sinnen förnimbara. Om *den osynliga världen* handlar därför sista delen af "*Psykisk kraft*". I denna för *Eskil Eckhart* sina läsare liksom till gränsen emellan psykiskt och andligt område för att i nästa afdelning, "*Andligt uppvaknande*", helt och hållet öfvergå till att tala om de dolda krafterna på *det andliga planet*. I förbigående må uttalas önskvärdheten af att förf. någonstades närmare klargjort sina åsikter om förhållandet emellan begreppen *själ* och *ande*. I det rådande språkbruket göres, som bekant, nästan ingen skillnad emellan de båda orden. Ej heller förefinnes hos flertalet någon känsla för, att de egentligen beteckna olika begrepp. Och äfven bland dem, som verkligen göra skillnad emellan ande och själ, råda helt visst olika meningar om hvar gränsen bör dragas.

För den, som, i likhet med undertecknad, aldrig haft svårt för att tro på de bibliska berättelserna om änglauppenbarelser och för hvilken detta, att släppa tron på änglar, skulle innebära förlusten af något, som man ej har råd att undvara, måste det kännas som en befrielse att läsa *Eskil Eckharts* ord om änglarna. Och äfven den, som förut tviflat eller rentaf förnekat, borde genom att lyssna till förf:s med öfvertygelse och kraft framförda bevis kunna föras åtminstone så långt som till att erkänna möjligheten af änglars tillvaro. Att för öfrigt referera innehållet i "*Andligt uppvaknande*" vill jag icke ens försöka. Det bör icke refereras, det bör få tala direkt, så som det är menadt, från hjärta till hjärta. Man känner, att det förf. talar om är för honom högheliga sanningar, hvilka han kämpat sig till och hvilka utgöra den bärande kraften i hans lif.

I slutkapitlet, "*Gudomlig magi*", ges en sammanfattning af hvad förf. har att säga om de dolda krafterna. Här upprepas den bekänneelse, hvarmed "*Lifsmagnetismen*" afslutades, och den föres än vidare. Några lösryckta meningar må anföras: "Genom Guds kärlek danades världarna och alla skapade varelser." — "Guds ljus och kraft och kärlek, hvilka äro ett, utgöra den gudomliga magi, som skall omskapa världen, föra den till fullkomlighet." — "Denna gudomliga magi yttrar sig på de olika planen såsom andligt lif, psykisk kraft och såsom den magnetism, hvilken reglerar lifshjulet och hvilken omvandlas i olika faktorer, nödvändiga för den materiella tillvaron." Antagligen på grund af dessa och liknande uttalanden har *Eskil Eckharts* arbete blifvit af en anmälare (N—by i "*Kyrklig Tidskrift*") räknadt till teosofisk litteratur. Detta är tydligen ett stort misstag och förefaller så mycket märkvärdigare som i "Dolda krafter" polemiserats just emot teosofien, liksom äfven emot spirismen.

"Dolda krafter" för religionens och idealismens talan på ett sätt, som torde vara ganska ovanligt i våra dagar. Med omdömet: "Allt för mycket mystik!" skola kanske de flesta nutidsmänniskor affärda den. Men hvar och en, som tror på kristendomen såsom en lifgif-

vande makt i världen, borde väl kunna erkänna, att den, lika litet som någon annan religionsform, kan undvara mystiken. Ty i alla religioner ingå element af mystik. Tvifvelsutan har den sak, för hvilken *Eskil Eckhart* kämpar, framtiden för sig. Kanske är det mest kvinnor, som kunna bli mäktiga af en hänförelse sådan som den hans bok vill väcka till lif. Jag hänvisar till de ord af *Brierley* jag ofvan citerat. Men det synes mig, som om ingen kunde undgå att fångas af den kraft och klarhet, den värme och kärlek, som strömma emot en från denna bok, hvilken rymmer så många djupa och sköna ord om människans väsen och universums hemligheter, om lifvets ursprung, mening och yttersta mål.

ELISABETH ÅBERG.

DÅ SOL GÅR NED.

JAG STÅR vid vinbergets fot och blickar ut öfver den guldgråa Rhenfloden. Det är kyligt. Svalorna, som redan vändt ryggen åt norden, flaxa oroligt kring de gula löfven och några ännu ej skördade vindruvsklasar släpa tunga mot marken. Därborta, bakom det gamla Mainz' tornspiror, går solen ned röd som ett blodigt minne af svunna tider. Ur kvällens tystnad växer mummel till ljud af röster och ord, skepnader dyka upp ur dimman, ta bestämda konturer och bli till lefvande gestalter. Och plötsligt bryter där ljus fram ur borgarnas brustna fönster, sägnerna vakna upp och slå nejden i bann, *de* äro verkligheten, allt annat skugga, och jag står där, en nutidens bleknande skugga, som skymningen suger åt sig, medan de jagande bilderna blixtra förbi, de som ännu efter årtusenden ha lifvets färg och kraft, allt under det tillvarons värdelösa, obetydliga beståndsdelar samlas som stoft till stoft.

I solglöden glider ett tåg af vimpelpydda skepp nedåt strömmen. Klara kvinnoröster ljuda till citterklang och fylla luften med väl-ljud. Seglen svälla af lust, de bära lätt sin börda af unga bekransade jungfrur. Fagrust af alla, i det främsta skeppets stäf, står brud-smyckad vid sin brudgums sida prinsessan Ursula. Solen kastas ljus öfver henne, vinden smeker hennes hår, strändernas träd buga sig, hon far vid kärlekens hand in i lyckans land och hennes ögon glänsa ljufva och varma, men äfven i denna stund sluta sig hennes fingrar kring ett enkelt träkors och hon hviskar: "Herre, låt mig aldrig glömma dig!"

Anade den spåda lilla prinsessan, hur snart den gud hon åkallade skulle sätta henne på prof. Det var ej lyckan, som väntade henne, det var döden. Några timmar blott och hon skulle höra jungfrurnas lofsånger bytta i klagoskri, se kransarna slitas af deras hår, och deras hvita dräkter sköljas af blod, deras lemmar förtäras af eld och stål.

Djur äro ej så grymma som människor, då blodtörstens vansinne gripit dem. Om skogens konung i sin väg mötte en värnlös kvinna, skulle han på sin höjd med ett slag af sin ram kasta henne till marken, men de vilda hunnerna frässade af njutningen att döda elfvatusen värnlösa jungfrur med nya plågor för hvarje offer. Prinsessan Ursula sparade de till sist, hennes kval skulle ökas genom åsynen af de andras. Men prinsessan Ursulas ögon hade icke samma blick på tingen som hennes bödlar; där de sågo stympade, slagna kroppar, såg hon vingade själar och på hvarje förstum-madt klagoskri svarade stilla harpoklang. Starkare och starkare växte medvetandet om en himmels närhet inom henne, och då de råa händerna grepo tag i sitt sista offer, visste hon knappt mer hvad som vederfors henne, de hvitnande läpparne logo, de bristande ögonen

"Reflex",

bästa putsmedel för alla metaller. Besparar tid och pengar. Gör, utan arbete, metallens yta fullkomligt ren, hvarigenom en djup och varaktig glans erhålles. Försäljes i dekorerade bleckburkar à 200 gr. till 25 öre pr burk hos hrr handlande.

TEKN. FABRIKEN GÖTA, Stockholm 4.

Rikstel. 68 74. Allm. 138 39.

speglade i döden hennes tro, så som en klar vik speglar sommarens sol.

Hvilket dagsverk för de vilda männen!

Nu kunde de samlas kring lägereldarnas köttgrytor, låta blodet drypa af klubbor och bilor och förlusta sig, nu voro de färdiga — dock, de misstogo sig. En enda liten jungfru hade lyckats undfly dem och dölja sig i skogsdunklet. Nu satt hon bakom en trädstam, hennes hjärta slog som en flämtande fågels, kvällsdimman isade hennes lemmar, mörkret svepte in henne som i ett bårtäcke, och från sekund till sekund växte känslan af öfvergifvenhet inom henne till en stor, stel skräck, som var starkare än dödsfruktan.

Slutligen härdade hon ej längre ut. Med möda rätade hon de stela lemmarna, gick fram ur dunklet, rakt mot lägereldarna och in bland de vilda männen.

“Döda mig, ni ha glömt mig!” sade hon och vände sitt bleka ansikte mot dem.

De vilde männen sågo förundrade upp. De voro glada och mätta och en smula tunga af dryckjom. Mordlusten hos dem var tillfredsställd — dessutom, den lilla jungfrun var fager och täck under ögonen.

“Har du så brådtom?” sade en och skratade rätt.

“Kom hit och skänk i vin, så gör du nytta först!” sade en annan och räckte upp sitt horn.

Den lilla jungfrun slog det ur hans hand.

“Döda mig!” sade hon befallande.

Då sprang mannen upp och dräpte henne med ett enda hugg.

“Nu har man fred för dem,” sade han, tog upp hornet från marken och fyllde det till brädden.

Men den lilla jungfrun hade det godt. Hennes döda ansikte lyste hvitt och lugnt som nattmånens, nu hade också hon en fred, som ingen kunde bryta.

Ljusa voro kristendomens morgontimmar, mulna blefvo dagens stunder. Mätte murarna kring himlens lustgårdar vara så starka, att intet budskap om hvad Kristi rike på jorden blifvit förvandladt till, mäktar nå de fattiga fiskare, som en gång predikade evangeliets sköna dikt för sökande själar och brinnande hjärtan.

Ser du tornet därborta bland de mörknande vågorna? Som en skarp skugga mot den röda himlen aftecknar sig en gestalt. Skräckslagen med glasartade ögon stirrar han bakom sig. Det är Hatto, Mainz' mäktige ärkebiskop, en man med stort förstånd och lamt hjärta. Hans förstånd bjöd honom att vinna skatter och välde. Det hungrande folket i Rhendalen, hvars sista skärf han tog, ropade: “Gif oss bröd!” Biskop Hattos förstånd gaf honom det rådet att tysta skrikhalsarna; så bjöd han dem att hämta spannmål ur en lada vid Bingen. Hungerskaran stormade in i ladan som råttor i en fälla, ty biskop Hatto stängde portarna om dem och brände dem inne. Och biskop Hatto var nöjd med sitt förstånd och oroades ej det minsta af sitt lama hjärta.

Men från ladan stego förbannelser från de döendes läppar med röken mot fästet, blandade sig med lågorna, bredde sig som aska öfver de brända benen och växte från dag till dag med hämnens lif.

Förbannelse, förbannelse öfver biskop Hatto!

Och en dag röres den grå askan, sväller till en massa, myllrar ut öfver fälten, fram till Mainz, in i biskop Hattos glänsande gemak. Hvarje suck har förvandlats till en hvass tand, hvarje skri till ett girigt sökande öga, hvarje förbannelse till en ilande fot. Det är råttor, som stått upp ur de förbrända kropparna, en här af råttor, och deras små skarpa klor och hvassa tänder ha samma mål: biskop Hatto.

Han flyr — råttorna följa honom. Han betiger sitt skepp och hissar segel, råttorna simma efter, hänga sig vid kölen, gnaga och gnaga, tills skeppet är läck. Utanför Bingen landar biskop Hatto, samtidigt landa råttorna. Han ser oräkneliga svarta, lystna ögon, oräkneliga hvita spetsiga tänder, och i vansinnig skräck flyr han upp i ett högt befästadt torn och låter bomma till de tunga ekportarna. Råttorna gnaga sig igenom dem, fylla trappan, nå upp till krönet, och biskop Hattos dom är fälld.

Så har folktron diktat biskop Hattos saga och skipat rättvisa öfver död mans ben. Så går hans mörka minne från sekel till sekel, så förföljes hans oroliga ande alltjämt af gnagande råttor, och vid tornkrönet vrider hans dystra skugga krampaktigt de giriga händerna:

Förbannelse, förbannelse öfver biskop Hatto!

Men tätare, alltjämt tätare bli de töcken som skymma ljuset. O, du korsfäste! Säg, till alla dina öfriga kval, din bristande blick in i framtiden, såg den alla de skändligheter, som skulle svepa kristendomens mantel kring mörka dåd, och var det då, i öfvermåttet af din smärta, som det förtviflade ropet trängde öfver dina läppar:

“Eli, Eli, lama sabaktani!”

Rödare blir kvällshimlen. Kring brinnande och pinade lemmar stå inkquisitionens män, döma och tortera, till Guds ära. Från nordens granithällar till söderns lundar rasar kampen vild om andlig och världslig makt, marken är ett slagfält, den svettas blod och skälfrver i ångest.

Töcknet blir fast ogenomträngligt, men mot dess mörka väf blixtra ljusgestalter fram och draga snabbt förbi.

Där är den lille munkens bleka drag, upplysta af ett par djärfva flammande ögon, skapade att tränga igenom villfarelser som bitande stål, mannen öfver hvars oansenliga yttre hopen förvånades, då han gick upp till riksdagen i Worms, och som dock dref igenom alla tiders största bragd: reformationen. Dina spår, Martin Luther, ha följts af hvarje stark, viljande ande, som kämpat för en sannings genombrott och som segrat eller dött för sitt mål.

Det går klang genom luften, psalm- och vapenljud tillhoppa. I elghudskyller spränger en ryttare fram och mot dimväggen skimrar en ljusskrift, titeln till vår största hjältedikt:

“Guldkonungen från nordens.”

Orostider, allvarstider, ur eder mörka sådd spira stora gärningar, växa drömmar till handling och handling till storbragd.

Dånande flaxa korpar i luften, vinden är kall, kallare därhemma, där långt borta, bland de hårda skären, kring tallbackarna med de röda stugorna; frosten smyger in i marken djupare och djupare, glanskisen slår ett blånande täcke öfver fjärdarna, och där komma de — flygande skaror på stålsko och skidor, jublande vinterfåglar, Sveriges ungdom.

Med dem, med dem! Senorna spända, rimfrost i håret, luft i lungorna! Där står en mörklädd kvinna under en fura, hennes blickar pröfva den ilande flocken och hon sträcker vädjande ut handen.

“Vill hon tigga?” undra de unga.

“Sveriges ungdom, mitt hopp, min framtid”, hviskar kvinnan med sällsamt bäfvande röst.

“Är den gamla från vettet?”

“Hvad menar ni, och hvem är ni?” säger en högrest yngling och stöder sig stolt mot skridskoseglet.

“Er moder,” säger kvinnan.

“Min moder,” ynglingen rynkar ögonbrynen. “Min moder är död.”

Då ser kvinnan på honom med en blick, som synes växa i storlek.

“Är ditt land dödt?”

“Mitt land, vårt land,” mumlar skaran, “du

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i hvitt, svart och kulört, sista nyheter

ouppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Sändes tull- & portofritt direkt till privata.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

skulle vara Svea, i denna mörka fattiga dräkt, så känna vi dig ej från häfdens blad.”

“Tyst,” säger kvinnan, och ett drag af sorg gör hennes ansikte mörkt. “Häfdens är det försvunna, det döda, det som ni drömma om vid vinterbrasan och som ni glömma bort verkligheten för. Förstå ni ej faran däraf? Att vara stolta öfver mig, det har häfdens lärt er, min glans och min makt har den lärt er älska, men se nu, att jag är fattig och hjälpbehöfvande! — Älska ni mig än?” Hon ser allvarligt från ansikte till ansikte.

De betrakta kvinnan, hon är hög och ädel äfven i den enkla dräkten, och enstämmigt, i klart stigande klang, ljuder svaret af unga röster:

“Ja, vi älska dig, som du är.”

Det drar en ljusning öfver kvinnans drag. “Tack, barn,” säger hon innerligt, men åter kommer ett brännande, spörjande allvar i hennes blick:

“Förstå ni också hvad jag begär af eder?” säger hon, och hennes röst är som en djup, skälfvande orgelton. “Förstå ni, att er kärlek måste bli mig brynja och sköld, värn och borg, att mitt lif och min ära ligger i edra händer, att ni för min skull måste vända er från rosenstig till stenig väg, att jag kräfrver eder kraft ej blott för de stora striderna, utan för dagliga offer af nöjesstunder, njutningsstunder, flärd och gamman, veklighet och prål? Endast ett skall du ha till mål, yngling, det att blifva en man som kan stödja ditt land, endast ett skall du ha för ögonen, ungmö, att dana dig till värdig maka och moder åt sådana män. Kunna ni offra så mycket för mig?”

Det är ett ögonblick tyst i ringen, men jag känner, hur en stor brinnande hänförelse griper mitt hjärta, och jag sträcker ut mina händer och ropar:

“Ja, ja, jag vill offra allt för dig.”

Då ler kvinnan vemodigt:

“Dig har jag icke talat till,” säger hon. “Du hör ej längre till de unga.”

Och vinden sveper kylig omkring mig, skymningen står mörk öfver Rhenfloden, och jag är åter ensam i det främmande landet, med en tom frätande längtan inom mig:

O, att jag hörde till de unga, de som bära Sveriges framtid i sina händer!

SIGRID ELMBLAD.

Just nu är tid

att förnya prenumerationen för oktoberkvartalet, som bringar hvarje prenumerant Iduns utmärkta julnummer som en kär gåfva och dessutom en mängd god läsning och illustrationer för hvarje vecka.

TVEKAR NI I VALET AF TIDNING, SÅ FÖRSÖK MED

STOCKHOLMS DAGBLAD!

SJÄLPSTÄNDIG! · INTRESSANT! LÄTTLÄST!

Hylins Boro-Lanolintvål

och

Hylins Victoriatvål

äro dryga, milda, välgörande
och dock billiga.

»DRÖMMEN OM ETT HEM».

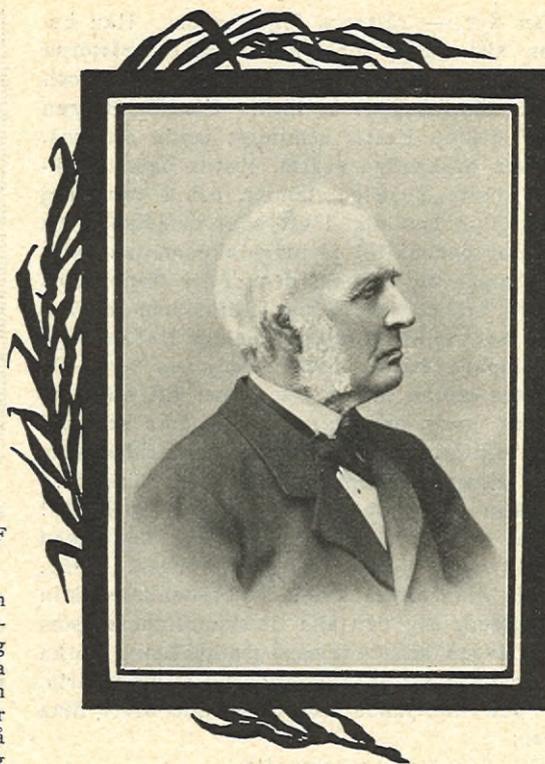
EN "GUNNELS" TANKAR MED ANLEDNING AF ALF
MOENS UPPSATS I IDUN N:R 37.

DU — GUNNO! Tack för hvad du sade mig i den klara, ljumma sommarnatten! Du trodde jag hvarken såg eller hörde dig. Men det gjorde jag. Såg dig stå där nere i trädgården, lutad mot den gamla lönnen, genom hvars blad månstrålarna silade fram och kastade sitt sken på ditt bleka ansikte. Jag var som fastvuxen vid fönstret, där jag stod, kunde ej få fram ett ord eller en rörelse, enast se, se. Och jag såg hur du stod där böjd, jag kunde knappast känna igen din kraftiga, manliga gestalt, och ditt ansikte såg riktigt spöklikt ut i sin blekhet med de glänsande ögonen. Längre stod du så, men sedan böjde du dig ned och strök liksom smekande öfver den lilla bänken bredvid dig, där vi så många gånger suttit tillsammans. Och när du lyfte upp ditt hufvud, tycktes mig dina ögon, dina kära, betvingande ögon, vara fulla af tårar. Men du torkade dem strax, såg dig liksom för sista gången omkring med en lång, smekande blick och gick, men du hade blott gått några steg, så vände du tillbaka. Ditt ansikte var aldeles vanständigt af sorg. Jag såg, hur du tryckte näsduken mot munnen liksom för att återhålla ett förtvifla s rop. Så bredde du ut armarna mot mitt fönster, jag hörde ett stönande, och det sista jag minns är att jag såg dig sjunka på knä framför bänken och gömma hufvudet i händerna.

Jag skulle ha velat skrika högt af både smärta och glädje. Smärta, emedan jag ju förstod, att detta var ett farväl till mig, af glädje, därför att du nu röjde den kärlek, som jag med sådan sorg den sista tiden börjat tvifla på, när du blef så tyst och tillbakadragen och aldrig mera mötte mig med det ljusa, förhoppningsfulla och bärande leendet och den varma, trofasta handtryckning du förr brukade. Men jag kunde fortfarande ej få ett ljud öfver mina läppar, och jag måtte rent af ha svimmat, ty då jag åter kom till medvetande, hade jag glidit ner och låg med hufvudet tryckt mot fönsterkarmen. När jag reste mig och såg ut, var du borta. Men jag såg något ligga på bänken, och jag smög mig ner och ut i den stilla sommarnatten till den lilla bänken under lönnen. Där låg en knippta röda nejlikor, det var ju dina blommor, jag tyckte alltid du liknade dem så mycket, och mellan de röda blomknopparna såg jag en liten biljett sticka fram, på hvilken det stod: "Gunnel, lilla Gunnelmor! Gud signe dig och göre din väg blomsterströdd och solljus. Min skugga skall ej få falla på ditt lif! Gunno."

Jag satt på bänken och borrhade ned ansiktet bland blommorna, och de hviskade till mig allt det du känt och tänkt och sagt, när du stod där och sade ditt farväl i natt. Och jag blef så ledsen! Hur kunde du missuppfatta min kärlek, min natur, ja, hela din lilla Gunnel så?! Är jag född till solsken och lycka, som du säger, så... inte är det till den kalla rikedomens, nej, det är till solen från ett par älskade ögon, från dina ögon, Gunno, och till din rikedom, att äga ditt rika, varma hjärta, din kraftiga hand till stöd och skydd mot allt svårt och fult i lifvet, att äga din omsorg och omtanke och först och sist att få dela *allt* med dig, allra helst bekymmer, ty då skulle du bäst behöfva min mjuka hand att smeka bort molnen från din panna. Säg, tror du inte, att en kvinna också vilj känna, att hon *verkligen* är till glädje och lycka och att en stor, stor del af lyckan just ligger i känslan och medvetandet därpå?

Du ler, Gunno, när du hör mig tälja detta. Du kan inte fatta, att ditt lilla "Gunnelbarn" med sin oerfarenhet och sina högt flygande drömmar kan tala så här. Du tycker det låter som om jag tagit det ur en af alla mina kära böcker, men det har jag ej. Du skulle se mig nu, jag har vuxit ett stort stycke i natt. Jag känner att dessa själsstridens timmar, mer än annars år skulle förmått, förvandlat mig från glad och tanklöst barn till kvinna, jag tror nästan jag vågar säga mogen, reflekterande kvinna, det låter så vackert. Ty vet du hvad jag tänkte mera? Jo, att jag ej vill vara någon docka, som blir satt i en fin salong, som man klär på eleganta saker och använder till prydnad

BISKOP C. H. RUNDGREN.
ANNA OLLSON, KARLSTAD, FOTO.

och leker med, då man har tid och är glad, men som man sveper in, stänger in och på allt sätt skyddar, när rum, luft och sinne behöfva en liten rengöring eller restaurering. Nej, jag vill vara hustru i ordets rätta bemärkelse, *din hustru*, som får dela ljuft och ledd med dig.

Du tror, att omsorgen för morgondagen skulle döda "allt fint och skärt" hos mig. Nej, vet du det skulle förr utveckla min själ, och där skulle spira upp så många fina och goda egenskaper, hvilka under välmåga och sorglöshet blott skulle förkvävas. Men hvad bekymmer och svårigheter sätt, det behöfver dock sol och värme för att kunna växa och frodas, och det skall sådden hos mig få genom din kärlek, förståelse och uppmuntran. Det är nog dessa saker, i synnerhet de båda sistnämnda, som så många män glömma att ge sina hustrur, när deras tid blir så strängt upptagen af omsorgen för hemmet, och som gör att man så ofta får höra det gamla dumma ordspråket om att "där nöden träder in, flyr kärleken ut genom fönstret".

Men, inte sant, Gunno, du och jag, vi skulle alltid få tid till kärlek, en vänlig nick och ett förstående leende, det kostar ju ingenting. Säg, tycker du ej ditt Gunnelbarn är förständig?

Och ändå vill du gå ifrån mig! Trots bådas vår innerliga kärlek, och lämna din lilla Gunnel ensam i mörker och köld, sorg och förtviflan! Nej, Gunno, nej, nej, det kan du inte mena, inte vilja!! Om du kunde fatta en kvinnas kärlek, skulle du förstå, att jag aldrig i lifvet kan blifva lycklig utan dig, jag må lefva i hvilket öfverflöd som helst, men att *med* dig skulle jag vara lycklig, oerhördt lycklig under *alla* förhållanden, ty vet att kvinnan söker icke *njutningen*, vare sig den eller den, utan blott ett *hjärta*, ett hjärta, som klappar för henne och som hon får älska odeladt.

Du skakar på hufvudet? Du har sett flere exempel, där så ej varit fallit med kvinnans kärlek. Näja, det finnes ju tyvärr kvinnor, kvinnor utan hjärta, ytliga och självviska, men dessa arma kunna håller *aldrig* älska helt och fullt, lefde de så i ett gudaslott, och de äro ej värda en mans stora, starka kärlek. Men jag kan, Gunno, jag kan älska helt och fullt, och det är inte rätt af dig, det är en evig synd mot lifvet att förstöra bådas vår lycka, ty du vet och känner innerst i ditt hjärta lika väl som jag, att vi aldrig kunna blifva lyckliga utan hvarandra!

När jag hört allt hvad nejlikorna hade att säga mig, steg jag upp från bänken och gick ut ur trädgården, ut på fältet, som nu skimrade i rött i den uppgående solen. Och jag plockade en stor buket margueriter, "bröllopsblomster", som Anna Maria Sick kallar dem, jag tyckte de passade så bra, dessa hvita, rena okonstlade naturens barn, som aldrig varit utsatta för en trädgårdsmästares kritiska blick och omdanande hand. Ja, dessa blommor, som vuxit så fritt och skönt, de skulle bäst kunna taga emot alla mina känslor och tankar, som jag hviskade till dem, och föra fram det till honom, honom, som jag älskar och som jag skall sända dem till, innan han hinner lämna mig för alltid. Och jag tog den ljusblå rosetten, som han så ofta beundrat i mitt blonda hår, och band den om "bröllopsblomstren" och på det ena bandet skref jag blott orden: "*Petites fleurs, parlez pour moi!*" Gunnel.

CLAËS HERMAN RUNDGREN.

BISKOPEN öfver Karlstads stift, Claës Herman Rundgren, afled härom dagen i sitt hem i Karlstad i en ålder af något öfver 87 år.

Claës Herman Rundgren föddes i Stockholm den 12 augusti 1819 och var son af handlanden Johan Rundgren och hans hustru, f. Sundin. Efter aflagda teologiska examina i Uppsala kallades han 1852 till kyrkoherde i Norrköping. Han utnämndes 1870 till öfverhofpredikant och kallades följande år till biskop öfver Karlstads stift.

Den nu bortgångne prelaten torde kunna räknas som en af den svenska kyrkans märkligare män i nyare tid. Redan då han åren 1848-52 verkade som v. pastor i Uppsala, väckte han uppmärksamhet som andlig vältalare samt för det kraftiga sätt, hvarpå han ledde stadens folkskoleväsen och fattigvård.

Han var en ifrig bekämpare af den pietistiska rörelsen, och då han mottagit befattningen som kyrkoherde i Norrköping, utvecklade han äfven där samma energiska verksamhet på alla de områden, som föllo inom ramen för hans prästerliga syssla.

Men också på det politiska arbetsfältet fick R. tillfälle att göra sin rika begåfning gällande. Däröfver vittna de olika perioder, han satt i riksdagen dels som representant för Norrköping, dels för Karlstad, och hvarunder han ådagalade sin skicklighet som debattör och talare. Till lynne och åsikter var han från början en konservativ man, men denna konservatism gaf hos honom på äldre dagar vika för en frisinthet, som lät honom med sympati och förståelse följa den nya tidens strömningar.

Som författare — ty han ägde också en betydlig litterär talang — har biskop Rundgren riktat vår kyrkliga litteratur med ett stort antal predikningar och tal, framstående genom tankarnas klarhet och stilens originella gjutning.

I det enskilda lifvet utmärkte sig den af lidnes personlighet för ett vänsallt och älskvärdt uppträdande, som i förening med en lynnets humoristiska anstrykning gjorde honom underhållande att höra.

Biskop Rundgren ingick 1847 äktenskap med Christiana Charlotta Elisabeth Maule, som nu öfverlefvat sin äldrige make. Han efterlämnar flere barn, bland dessa byråingenjör Herman Rundgren, auditören Johan Henrik Rundgren, dottern Anna, änka efter kaptenen greve Adolf Mörner på Mölnbacka.

Rundgren var kommandör med stora korset af Nordstjärneorden och riddare af Carl XIII:s orden. Bland öfriga yttre utmärkelser, som kommo honom till del, må nämnas teologiedoktorsvärdigheten, 1860, samt hans ledamotkap af svenska akademien.

ÖDESBU. SKISS AF ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER.

(Forts. och slut från föreg. nr.)

HVARFÖR SKULLE HON nödgas skjuta gossen ifrån sig, sälja sina rättigheter? Hon ville det inte. Lifvet kunde inte vara så grymt emot henne. Hon hade begått en synd, men kunde inte den förlätas henne för hennes ångers skull? Var det ett brott att älska? Brott! Hvar fick hon det ordet ifrån? Brott! Inte tänkte hon på det? Hon ville tvärtom börja ett nytt lif. Men hvem hjälpte henne? —

Hon såg hvarje dag, hur besökande släpptes in i de enskilda rummen. De kommo med

IDUNS MODELLKATALOG.

I alla boklädor och hos alla Iduns kommissionärer; pris 50 öre.

Expedieras äfven direkt från Iduns expedition till alla platser där återförsäljare icke finnes, om 50 öre insändes i postanvisning. Pappersmönster till alla i katalogen förek. modeller erhållas till billigt pris från *Iduns Mönsterafdelning, Stockholm*.

blommor, konfektpåsar och bakelseaskar, blommor mest. Ack, om det hvita silkespapperet icke så afundsjukt höljt de doftande rosorna och pingstliljorna! Elna skulle blifvit gräns-löst glad för en enda fattig blomma, men naturligtvis tänkte ingen på att ge henne ens ett grässtrå.

När hon blefve frisk, skulle hon plocka själf; alltid fanns det väl någon dunge med vildblommor nära den stora staden. Med sitt barn på armen skulle hon gå dit, och de skulle bada i solskenet bägge två, rulla i gräset, vara lyckliga! Men hade hon råd till en sådan fristund? Å, detta som alltid kom efter! Slapp hon icke tänka på det; slapp hon icke minnas, att hon bara hade en krona i portmonnän och intet arbete, ingen förtjänst, som väntade på henne.

Så hade Elna hunnit så långt, att hon kunde vackla ur sängen och kläda på sig. Nästa dag skulle hon resa, hon hade ändå fått stanna ett par dagar öfver den vanliga tiden, ty syster bad för henne, men nu måste hon härifrån. Kvällen innan hon skulle fara, frågade syster föreståndarinnan henne:

“Hvart skall Elna taga vägen?”

Hon nämnde staden, motvilligt, som hade hon plötsligt blifvit rädd för efterspaning.

“Jag får väl ge mig in vid fabrik,” tillade hon kärft.

“Och gossen?”

“Han får väl inackorderas han som andra.”

Tonfallet bröts, men hon kämpade med tårarna och tvang dem tillbaka. Ingen finge märka upproret inom henne. Hvad gjorde hon med deras ömkande deltagande.

Syster låtsade icke om hennes tvära svar, utan fortsatte att tala vänligt vid henne.

“Gossen blir nog Elna till stor välsignelse,” sade hon varmt.

“Tror syster!”

“Ja, var bara mycket rädd om honom — akta honom för villovägar!”

“Om jag kan så.”

“Bed Gud om hjälp.”

“Man kallar ju sådana som mig fallna och förtappade.”

“Det är människodomar, kära Elna.”

Syster smekte barnet, medan hon talade. Hennes hvita, fasta hand gled öfver de små mjuka lemmarna, moderligt skyddande.

Elna skulle så gärna velat tacka henne, men orden stannade på tungan; hon kunde ej få dem öfver läpparna. De voro nog inte de brukliga, skulle kanske låtit som ångestrop. Hon visste aldrig nu, när den kvalfulla rädslan släppte och en slags stelnad lyckoförnimmelse tog vid.

Följande morgon slog den tunga sjukhusporten igen bakom henne. Hon vände sig om och nickade mot de många blanka, sollysta fönstren däruppe i den stora, hvita byggnaden. Så svepte hon sjalen bättre om barnet och gick med sviktande steg ut på gatan, hvit i reflex af solskimret.

Hon gick i riktning mot stationen, ty hon skulle följa med tåget. Barnet sof i hennes famn. Hon hörde endast små belåtna kurrande ljud, närmast liknande en katts spinnande. Den varma luften ökade den lilles välmåga, den kraftiga barnakroppen sträckte ut sig i sund lifskraft.

Elnas hjärta bultade af ängslan. För de närmaste dagarna såg hon sig ingen annan utväg än att tigga uppehälle vid dörrarna, sedan — ja, detta sedan ville hon icke tänka på. Hvarje dag fick ha sitt bekymmer.

Hade hon kanske någon vän, fast hon ej mindes det. Hon hade glömt allt på sista tiden — också barnets far. Han hade lämnat henne i vredesmod. Hon visste icke, hvar han fanns, kanske här i trakten, kanske långt borta, det var henne likgiltigt.

I kupén satt hon slö och trött, vyssjande barnet, om det skrek fill, men också detta skedde i halfdvala. Hon var så hungrig och törstig, och huvudet värkte.

Tåget stannade vid en anhalt, och som i en dröm mindes hon, att hon varit här förr. Hon kände igen den stora skogen, det blanka vatt-net, de slingrande stigarna öfver grönt gräs. Hon såg blommor väfva sin matta öfver marken, såg fjolårets boklöf lysa roströda i solen och längtade att få gå där mellan de silfvergrå stammarna, bara gå i fred, inte för att minnas mera, endast för att undgå människosorlet.

Hon visste ej, hur hon kom af tåget med det lilla byltet i sina armar, men ett par sekunder därefter stod hon ensam med barnet i det gröna skogsdunklet, genom hvilket skornas svarta trådar löpte likt grof spindelväf.

Hon vek af in på en stig, den första, bästa, märkte, att den ledde ned till sjön och följde dess bukten. Genom tystnaden ljödo taktfasta hammarslag mot bräder. Troligen arbetade man på någon villa.

Elna sjönk ned i gräset ett stycke från den klara insjön. Gossen skrek, men hon tyckte icke, hon orkade bry sig om det. Han tystnade väl, tänkte hon brutalt, men ångrade sig strax och lade honom ömt intill sig.

De somnade bägge, och hon vaknade först, när någon ropade hennes namn:

“Elna!”

Hon spratt till.

“Jesses — Nils!”

“Inte blir du väl rädd för mig ändå.” Mannen framför henne log godmodigt. “Är den där vår?”

Han pekade på det lefvande byltet.

“Han är *min*, du lär inte fråga efter en nu mera än förut.”

Han såg förlägen på det lilla mörka, kraftigt formade hufvud, som energiskt stack upp ur sjalen och sade med en viss själfkänsla:

“Det var ändå jag, som tröstade honom nyss, när du sof. Jag kom hit från nybygget, där jag har arbete. Jag tänkte doppa mig ett slag.”

“Vi ska inte hindra dig.”

Han tog henne plötsligt i armen.

“Hvad du är vacker, tös. Jag skulle inte gått ifrån dig.”

Hon hade satt sig upp, likgiltigt afvärjande hans klumpiga smekning. En gång hade han, Nils, varit hennes allt. Nu kände hon honom knappt.

“Får jag ta upp honom?”

Nils pekade på gossen.

“Hvad kommer det åt dig?”

“Ja du, Elna, det är visst och sant, att det kända konstigt ibland, när våren slog till. Jag har tänkt på dig, förstår du och — och på barnungen. Han är min, min sön. Du vet nog inte, att Amerikaarvet kommit, det vi talte om i fjol, när vi ville gifta oss. Vill du än?”

Hon visste, att hon ville för barnets skull, men hon teg hårdnackadt.

“Håller du inte af mig längre, Elna?”

Han strök med sin grofva hand öfver hennes hjässa. Det fanns förstås en mening med att de skulle träffas så här.

“Håller af — jag är hungrig,” sade hon jämrande.

“En bit bröd har jag, tag den!”

Han räckte henne en skifva grofbröd.

“Tack! — jag är törstig också.”

“Kom och drick ur sjön härnere.”

Hon såg tvekande på den lille, hvilken halfnaken fäktade med små energiska fingrar.

Nils sade kort:

“Jag skall se efter honom.”

Hon reste sig och gick de få stegen nedåt sjön. Hvad Nils blifvit förändrad, eller rättare

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke. Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

**Aktiebolaget
A. F. Carlssons Skofabrik,
Vänersborg.**

Försäljes i minut hos de flesta skohandlande i riket.

lik sig sådan han var förut, tänkte hon. Så underligt, att de skulle träffas! “Ske Guds vilja,” mumlade hon halft meningslöst. Hvarför hade hon fått bära all denna synd och skam och sorg, om det skedde så, att hon blef Nils’ hustru, och hvarför hade de just mötts i dag?

“Ske Guds vilja,” upprepade hon än en gång. Han hade afvänt det, som hotat och lockat inom henne. Han hade visat henne en annan väg än den, hon själf innerst i sitt försviflade sinne tänkt på.

Hon hade den sista natten så tydligt sett henne för sig, som fick sex års straffarbete, därför att hon, öfvergifven af alla, dränkte sin lilla flicka hållre än hon öfverlämnade henne åt människodomar, och hon hade förstätt henne. Så måste den ensamma handla, när alla stöd falla. En mor kan offra sig för barnet på tusen sätt — var detta det tyngsta?

“Elna, Elna,” hörde hon en kraftig bas, “skynda dig!”

Barnets späda röst nådde henne nu också i otåligt skrik.

Hon vände långsamt och gick tillbaka till de två, som kallade henne till lifvet, men hennes unga ansikte hade intet skimmer af lycka. Hon kände ett ok tynga sig, och det skulle hon få bära så länge hon lefde, det var för stor kärleks lön, så mycket visste hon nu, men hon gaf det ett annat namn. Än en gång upprepade hon: “Ske Guds vilja,” och böjde hufvudet med de tunga, glänsande flätorna.

OSCAR LEVERTIN.

SVERIGES ANDLIGA kultur har genom professor Oscar Levertins oförmodade fränfalle gjort en förlust af den mest vidtgående art. Litteraturhistorien har i honom förlorat en grundlärdd forskare och spirituellt essayist, den kritiska granskningen en af sina yppersta utöfvare och den svenska poesien en lyra, som i orkestral tonprakt och djup känslolöd står fullständigt ensam i vår moderna vitterhet.

Nu i pressläggningsbrådskan, då dödsbudet ingår, finnes ej utrymme öfrigt till någon uttömmande framställning af den aflidnes vetenskapliga och skaldiska lifsgärning. Vi måste alltså fatta oss kort och kunna så mycket hållre göra det, som Idun redan tillföre — i n:r 48 af 1900 års årgång — ägnat professor Levertin en af författaren Hjalmar Söderberg skriven essay, hvare den nu bortgångnes personlighet på ett intressant sätt belyses.

Sedan dess har Levertins outröttliga och idéfyllda ande skänkt vår litteratur sådana verk som essaysamlingarna “Diktare och drömmare” och “Svenska gestalter”, på en gång lefvande människoframställningar och djupgående kritiska

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G: D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. III. prospekt gratis

analyser, den utsökta skildringen af stockholmsnaturen i svensk dikt — inledning till prins Eugens Svenska landskap — och samtidigt därmed dikt-cykeln "Kung Salomo och Morolf", där Levertins alla egenskaper som skald: djupsinnigheten, bildpraktiken, mysticismen och döds-längtan, den sistnämnda tonande med ett varsels styrka, träda läsaren till mötes.

Pennan föll ur hans finlemmade skrifvarhand, under det han sysslade med inledningskapiteln till sin länge förberedda Linné-monografi — ett verk, som tvifvelsutan skulle komma att räknas bland den lärde skaldens yppersta och egendomligaste, ifall det förunnats honom att fullfölja det.

I hvad han redan gifvit vår kultur af sin andes hvita eld står emellertid hans författarpersonlighet fast och formskönt utmejslad för samtid och eftervärld, och en kommande generations litteraturdomare skola ej uraktlåta att ge honom ett

PROFESSOR OSCAR LEVERTIN. PORTRÄTT I OLJA AF CARL LARSSON, UTFÖRDT ÅR 1906.

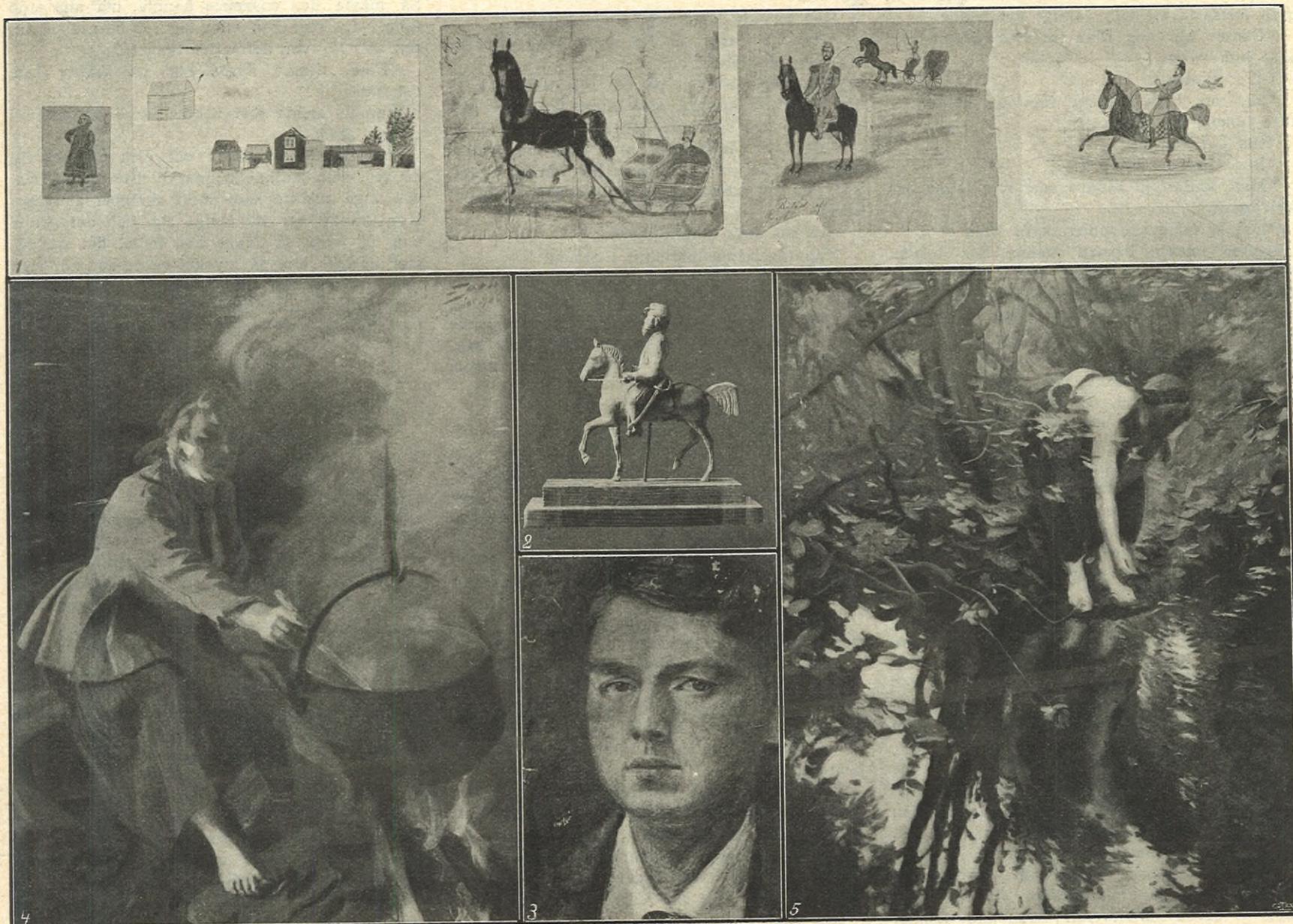
ZORN-UTSTÄLLNINGEN.

EFTER ATT för endast några månader tillbaka ha firat triumfer i Par's i och med den uppvisning af nya taflor samt etsningar och skulpturer, som vår frejdade konstnär Anders Zorn där hade anordnat, fröjdar han nu stockholmarna med en retrospektiv utställning af stort intresse. Den är anordnad i Konstföreningens lokal vid Trädgårdsgatan och visar artisten Zorn från "barnår till silfverhår", hade vi så när sagt, men återtaga det sistnämnda epitetet, efter som konstnären ännu ej nått gråhårsperioden.

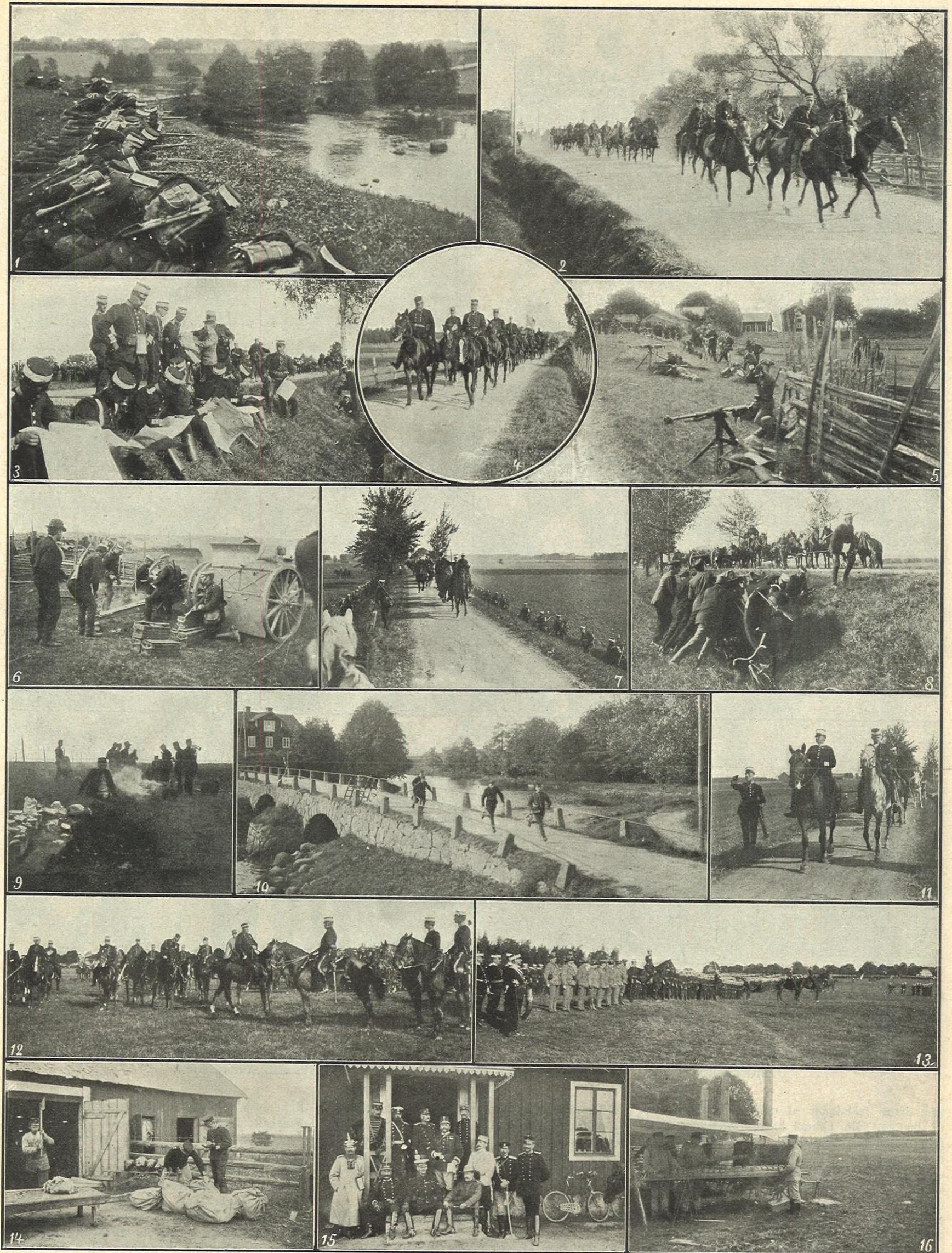
Utställningen ger en synnerligen intressant inblick i Anders Zorns utvecklingsgång som artist från de första naiva teckningarna åren 1868—74, den lilla träskulpturen 1872, akvarellerna 1876 och det första självporträttet 1877, till 1880-talets läckra akvarellperiod och vidare ut mot den mästerskapsrayon,

framskjutet rum bland "svenska gestalter" från slutet af det 19:de och början af det 20:de seklet.

1872, akvarellerna 1876 och det första självporträttet 1877, till 1880-talets läckra akvarellperiod och vidare ut mot den mästerskapsrayon,

FRÅN DEN PÅGÅENDE ZORNUTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM. 1. BARNDOMSTECKNINGAR FRÅN SLUTET AF 60-TALET. 2. KARL DEN XV TILL HÄST. TRÄSKULPTUR FRÅN 1872. 3. KONSTNÄRENS FÖRSTA SJÄLFPORTRÄTT FRÅN 1877. 4 O. 5. KONSTNÄRENS SENASTE VERK, MÅLADE I SOMMAR: ELDHUSET OCH EN KÄLLBÄCK. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

FRÅN DET STORA KRIGET I ÖSTERGÖTLAND. ANDRA OCH FJÄRDE ARMÉFÖRDELNINGARNAS FÄLTJÄNSTÖFNINGAR I SEPTEMBER 1906.
 1. Göta garde i försvarsställning vid Öjebro. 2. Artilleri på reträtt vid Mantorp. 3. Svea gardes officerare hvilade mellan drabbningarna. 4. Krigsministern med stab. 5. Kulsprutorna i verksamhet vid Normlösa. 6. Artilleri under aktion. 7. Infanteri skyddande flyende artilleri. 8. En förolyckad kanonvagn. 9. Signal till morgonskaffning. 10. Smålands husarer afspärra bron vid Normlösa för det förföljande hästgardet. 11. Öfverste Falkman utdelar order under striden vid Mantorp. 12. Konungen hälsar trupperna vid ankomsten till Malmslätt. 13. Fältgudstjänsten vid Malmslätt. 14. Fältslakteriet. 15. Grupp af de främmande officerarne. 16. Fältbageriet. Foto för Idun af A. Blomberg.

FRÅN BRÖLLOPSFESTLIGHETERNA I KARLSRUHE. FOTO FÖR IDUN AF GEBRÜDER HIRSCH, KARLSRUHE. 1. STORHERTIGPARET AF BADEN I SIN MED GULDBLOMMOR SMYCKADE VAGN UNDER FESTTÅGET. 2. KRONPRINSPARET AF SVERIGE I SIN MED SILFVERBLOMMOR SMYCKADE VAGN UNDER FESTTÅGET. 3 O. 4. HERTIGEN AF CONNAUGHT, HERTIGPARET AF SKÅNE OCH PRINSARNE EUGÉN OCH WILHELM I FESTTÅGET. 5. DE KUNGLIGA PERSONERNA MOTTAGAS UTANFÖR FESTHALLEN AF ÖFVERBORGSMÄSTARE SCHNETZLER. 6. STORHERTIGEN OCH STORHERTIGINNAN UNDER RONDEN I UTSTÄLLNINGSPARKEN. 7. STORHERTIGEN OCH HERTIGEN AF CONNAUGHT FRAMFÖR FRONTEN AF HEDERSKOMPA NIET. 8. HERTIGPARET AF SKÅNE PÅ KARLSRUHES FESTSMYCKADE GATOR.

som hans målningar af naket tills nu eröfrat åt honom. En mängd luckor förefinnas själfallet i denna återblick på en trettioårig rastlös och rik alstring, men hvarje skikt af hans utveckling är afspegladt i åtminstone några karaktäristiska arbeten och visa, hur Zorn vuxit ut till den briljanta målare, som vi i dag känna och äro stolta öfver att få kalla svensk. De båda taflorna "En källbäck" och "Eldhuset", hvilka vi här afbildat som motsättning till hans ungdoms teckningar, utgöra hans allra senast fullbordade verk. För öfrigt återfinner man

"I loftsörren", "Klockmakaren," "Sängfällan", Liljeforsporträttet m. fl. af hans nyaste verk, utställda i våras i Paris och redan då återgifna i Idun, men nu för första gången exponerade i Sverige.

HÖGTIDLIGHETERNA I KARLSRUHE.

DET HAR VARIT lysande festdagar i den badensiska hufvudstaden med anledning af de furstliga guld- och silfverbröllophögtid-

ligheterna. Ståtligast tedde sig processionen till Festhallen. Storhertigparet åkte i en fyrspänd, med gyllene blad bekransad vagn. I en annan fyrspänd vagn, som var prydd med silfverblad, åkte kronprinsen och kronprinsessan af Sverige. I en tredje blomstersmyckad vagn befunno sig arfstorhertigen och arfstorhertiginnan. Bland den lysande gästskaran märktes det tyska kejsarparet, konung Leopold af Belgien, hertigen af Connaught som representant för konung Edward af England o. s. v.

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

LITTERATUR.

ARON JONASON, GÖTEBORG, FOTO.

AUGUST BONDESON.

DEN FRAMSTÅENDE folklifsskildraren och läkaren August Bondeson afled för några dagar sedan i Göteborg. Dödsbudet kom ej oväntadt, ty den förr så lifskraftige mannen var sedan månader tillbaka såväl kroppsligt som andligt bruten af sjukdom.

August Leonard Bondeson föddes den 2 februari 1854 i Vessige, Hallands län, och hade sålunda vid sin död ej uppnått 53 års ålder. Hans fader var skomakaren Carl Bondeson. Bondeson junior blef 1876 student och kom till Uppsala, där han slog sig på medicinska studier. Men vid sidan af dessa hade han redan då sina litterära intressen, hvilka alltifrån början tagit den riktning, som blef den genomgående i hans litterära alstring.

Redan under skolåren i Göteborg skref han visor och allmogeskildringar, som lifligt uppmärksammades. Och under universitetstiden drogs han in i landsmålsrörelsen, så att han vid sidan af sina medicinska studier utvecklade sig till landsmålar af hög rang.

Han utgaf nu Visor på Ätradalens bygdemål, Halländska sagor, Marknadsgubbar på Skönevad, Historiegubbar på Dal m. m. Senare följde August Bondesons visbok — allt vittnande om hans stora kärlek till hembygders folk och natur.

Hans förnämsta litterära verk är den år 1897 utkomna John Chronsougs memoarer, hvori han med psykologiskt mästerskap teknat en alldeles ny typ, bildningsbrackan i Göteborg på 1860-talet.

Själva miljöns verklighetskolorit förenar sig här med en karaktärsmålning så fast i sina linjer, så roande i sin humor till en bild, som är något helt och hållet för sig i vår nya berättelselitteratur.

Det konkreta draget i Bondesons diktning, hvilande på en intim kännedom om särskilt Hallands befolkning, kommer att i framtiden ge många af hans skildringar ett högt värde ur kulturhistorisk synpunkt.

Men det goda, glada lynne, som pulserar i hans diktning, skall ej heller förgätas.

SAMTIDIGT MED björkar och ekar i våra lundar börjar litteraturträdet fälla sina höstblad öfver bokhandlarnes diskar och tidningsanmälnarnes skrifbord. Här dalar just ett stort bjärtgult ett ned framför oss. Vi taga upp det för att något närmare granska dess art och struktur.

Det befinnes vara en ny berättelsesamling af *Ernst Diäring*, den icke okände novellisten och dramatiska författaren, och "*Kronans kaka*" är dess namn (Ljus förlag). I en kärft, korthuggen, nästan "strindbergsk" stil ger han en serie lifsbilder ur kampen för brödet i det moderna samhället, oftast ganska bittra, som nog också lifvet själf är. "*Kronans kaka*" är för de många småkuggarne i det stora statsmaskineriet icke alltid ett sötebröd, och det ligger en tragik i de anspråklösa pliktslafvarnes historia, som författaren med gripande styrka fått fram i novellen "Plikt". "Plikten hade petrificerat Hjalte", heter det där, "hade genomträngt hans själ, förkalkat hans förstånd, förlamat hans tanke, gjort hela denna sinnrika byggnad, som bar namnet människa, till ett stentempel, i hvars inre endast en enda gud, plikten, härskade; plikten, denna obegripliga, ofattliga gud, som sitter stum och obevlig och ständigt kräver nya offer af tankar, ord och gärningar; plikten, denna dystra, tigande, kärlekslösa gud, som aldrig har ett förlösningens ord att gifva, som bara tar och tar och tar, lugn, kall, oåtkomlig i sin isande kyla; plikten, denna stengud, stålgud, isgud, som aldrig har ett ord till svar, utan som sitter där stum inför bedjande blickar med de två orden ristade på järnbandet kring pannan — du skall".

Denna gud mal också sönder Hjalte, den stackars banvakten, som efter ett långt oförvilligt pliktuppfyllelselif, för ett enda ögonblick af försummelse får böta med fängelse och undergång. Vid sidan af dessa mörka skildringar finnas andra af mera ljus grundton, såsom den intagande äktenskapsidyllen "Gärningarnes lön" med sin rena septemberklarhet. I ett som allt är hr Diddings nya bok en bekantskap, som förtjänar att göras.

Hugo Öberg, den redan efter sina två första böcker, "Sonen" och "Makter", mångomtalade författaren, har också utsänt en samling höstnoveller: "*Allt under himmelens fäste*" (Wahlström och Widstrands förlag). Den bekräftar ytterligare författarens betydande berättargåfvor och blottar en bärande etisk grundåskådning, som ger vackra förhoppningar för hans framtida diktning. Det är icke någon tvekan om, att vi här stå inför en ny litterär kraft att räkna med, och äfven om föreliggande lilla samling mest är att betrakta som ett intermezzo mellan de stora slagen, är den i och för sig väl värd att beaktas, särdeles för inledningsnovellens fascinerande energi.

Carl Larsson som målare, tecknare och grafiker, en studie af *John Kruse*, lyder titeln på ett i dagarna från Alb. Bonniers förlag utkommet verk öfver den ryktbare mästaren, hvars pågående utställning gjort hans alltid i våra hjärtan lefvande namn om möjligt än ytterligare aktuellt. Dr Kruses framställning präglas, som man väl kunnat vänta sig, af den varmaste beundran, den intimaste förståelse för "Sveriges populäraste konstnär", och man följer med odeladt intresse den finbildade konstnären och stillisten på hans väg från "det svarta hus vid den svarta Prästgatan", som en gång såg Carl Larsson födas, allt till det solomstrålade landtliga hem i Sundborns väna bygd, som nu bildar, tycker man, den enda möjliga infattningen till den mogna mästarens ljusa och hjärtevärmade konst. Den intressanta studien erhåller ökad värde genom en mängd i texten införda afbildningar efter Carl Larssons verk samt af några som särskilda konstblad medföljande förträffliga färgtrycksreproduktioner, bland hvilka vi särskildt vilja framhålla det gripande själfporträttet: "Själfranssakan" och den förtjusande akvarellen: "Modellen skriver vykort". Det vackra arbetet må på det lifligaste anbefallas åt alla konstvänner, och priset, 10 kr., kan ej betraktas som öfverdrifvet med hänsyn till den läckert gedigna utstyrseln i stor folio och konstbilagornas värde.

Kvinnan som Hemmets Läkare, en oombärlig uppslagsbok för hvarje kvinna af med. dr *Anna Fischer-Düchelmann*. En af de förnämsta företrädarne för den moderna naturenlige läkekonst, som äfven i vårt land dess bättre vinner allt vidare terräng, öfverläkaren vid Kneippbaden, med dr *Joh. O. A. Bergqvist*, ger i ett förord till ofvannämnda verk sitt varma erkännande åt dess författarinna, själf praktiserande läkare i Dresden, och åt dess framförande inför svensk publik. Redan till det yttre ter sig och den omfattrika volymen med sin praktiska och öferskådliga uppställning, sina talrika textillustrationer och färglagda hjälpscher synnerligen tilltalande. Dess innehåll sönderfaller i tre delar: *Hälsövård*, *Läkekonsten* och *Barnet*, och fördjupar man sig aldrig så litet i den fängslade och populära framställningen, ryckes man lätt allt vidare med. Ja, man blir snart till fullo benägen att underskrifva den svenske läkarens slutomdöme, att den-

*Undertecknad, som jag
out Grunnas hörmfullt,
amen dessamma motiver
alla angrisk för en god
billy och drag täte. och
hållt.*

*Jagbyrå Lethelius
af. af. lilla Hjälte och
Pågången för kunnat*

na bok äfven hos oss utan tvifvel fyller ett verkligt behof, och att den förtjänar att finna vägen till många tusen svenska hem, likasom den förut gjort det i flere andra länder. Distributionen för Skandinavien och Finland ombesörjes af Aktiebol. för Spridning af Litterära verk, Vasagatan 40, Stockholm. J. N.-g.

PÅ RIESEBODA GÅRD. AF HEDVIG BILLING.

PATRON ALEXIS DYHRE stod på stentrappan utanför den stora, gammaldags herrgårdsbyggnaden och blickade fundersamt ut öfver den snöhöljda gården.

Det var en klar och frostig januarimorgon, väl sina 15 grader — men trots kylan bar patron Dyhre hvarken päls eller öfverrock. Med uttermössan hårdt nedtryckt i pannan öfver det täta, järngrå håret, och händerna nedstuckna i fickorna på den fodrade friskavajen, stod han och inandades med välbehag den friska, frostiga luften, som bet i skinnet. Det var en stor och kraftig man, patron Alexis, med ett vackert, ehuru något grofhugget ansikte. Han hade tjocka, buskiga ögonbryn, yfviga mustascher, som fullständigt dolde läpparnes form, sträf och befallande röst och en hållning, som kunde bli imponerande, när han någon gång rätade upp sin stora kropp, hvilken de femtiofem åren och en viss vårdslös landjunkarvana gjort något framåtböjd och hopsunken.

Främlingar tyckte sällan om patron Dyhre. De funno honom vanligen trög och tyst och undrade, om han verkligen fått på sin lott något af "Dyhrarnes goda hufvud", men hans underhåfvande höllo honom i ära och funno husbonden vara både hederlig och resonlig, och under hans skötsel hade gården, som vid faderns frånfalle varit både skuldsatt och förfallen, stadigt gått framåt. Riesebeda, som, sedan patron Dyhre löst ut mor och tvänne systrar ur egendomen, ensamt beboddes af denne, var nu ett vackert, präktigt herresäte, "det bäst skötta i hela länet" brukade landbruksingenjören säga. "Patron Dyhre är en förstklassig landbrukare." —

Men, underligt nog, fast ingen sade emot omdömet, var det häller ingen, som riktigt gick in på det. Han var för tyst och för otillgänglig, patron Alexis, och hvad han gjorde gick också för tyst och stilla till. Man glömde rent af att lägga märke till, hur mycket han på trettio år utträttat både på Riesebeda och för socknen.

Men hvad brydde patron Dyhre sig om hvad folk tyckte och sade! Han frågade sannerligen inte efter vare sig klander eller beröm! — När han om sommaren gick utmed de gröna dikesrenarne och lät den stora handen smekande stryka öfver de böljande sädesaxen eller om vintern gjorde sin sedvanliga rund i stall och ladugård och långt ut åt torpen till för att se att allt sköttes och trufdes och förkofrade sig, som det skulle och borde förkofra sig på Riese-

Mälar-Restauranten

är

Stockholms mest moderna Restaurant.

Vidsträckt, härlig utsikt öfver Stockholm
och Mälaren.

Utsökt franskt och svenskt kök.

Väl lagrade viner (dir. importerade).

Riks 99 26. Allm. 93 51.

boda gård, då var det inte tillfredsställd fåfänga, som lät ögonen under de buskiga brynen glänsa klara och milda, när han fann allt i ordning och skick, och sötman af att veta sig vara bland ortens rikaste och mest betydande män, den hade han aldrig känt — helt enkelt därför att ur den synpunkten skärskådade han aldrig sin lifsgärning. Ty den store, buttre patron Alexis hade ett varmt, barnafromt hjärta, som ville alla väl och som så mycket sysslade med andras välbefinnande, att han därvid nästan glömt bort sitt eget personliga lyckokraf.

Och det fanns heller ingen, som hjälpte till att påminna honom därom. Modern var död, de båda systrarna gifta och helt upptagna af sina egna familjer, hans eget, korta äktenskap med änkan efter den utfattige kapten Didrik Björnefoot hade både varit af för kort varaktighet och sympatin emellan makarne för ringa, för att han, när han numera tänkte tillbaka därpå, skulle kunna erfaras annat än en oklar, obestämd lättnad vid tanken på, att all den stela ståten i "hennes nåds" dagar nu för alltid var till ända, och ett uppriktigt bemödande att i alla fall och inför alla andra ständigt hålla "salig Augustas" minne i helgd och ära. Lycklig — ja, det mindes han sig aldrig riktigt ha varit, men heller aldrig olycklig. Han hade ständigt gått sin väg fram, lugn, stilla och tyst, och med mannakraft hade han tagit upp hvarje plikt, hvarje fordran, som lifvet och hans eget samvete ställt på honom, och så hade han funnit sig till rätta, utan att bryttas, utan att böjas, hvarken af år eller misräkningar.

En tanke var det dock, som tyngde honom och som ständigt kom igen; ju äldre han blef, ju mera intensiv och smärtande kändes den. — Om han haft en son — om han haft en son! Någon att arbeta för, att lefva för, — att lämna i arf sitt hederliga, aktade namn och Riese-boda stora, skuldfria gård. — Nu skulle den senare gå till styfsonen, "salig Augustas" son i första giftet och hennes lefvande afbild, den vackre, spotske löjtnant Didrik Björnefoot. Han skulle få alltsammans, gård och grund, penningar och inventarier, löst och fast; — det var intet testamente skrifvet, men löjtnanten visste det ändå — och lefde därefter, — och patron Alexis tog det som en själfklar sak. Han hade ju ingen annan att ge åt. Systrarna hade det ju bra ändå och en gång, för inte så länge sedan, hade den granne, högdragne husarofficern varit en liten, älsklig gosse, som, med barnets omedvetna trängtan efter ömhet och barnets intensiva skarpblick, långt mera älskat och hyllat sig till den starke, vänlige styffadren, än till modern, som ständigt bannades och kände sig störd. Det hade gått många år sen den tiden och mycket var förändradt, men minnet af den lille gossen lefde ännu kvar hos patron Alexis. Visst skulle styfsonen till Riese-boda — visst skulle han det! — men hur skulle det bli då, när "gamle patron" lagt sina

ANNA RUSTAN. ALFR. PETERSSON FOTO

ögon samman och styfsonen skulle styra och ställa på den gamla gården?

Hur skulle det bli då? Detta var patron Alexis' ständiga tanke, som likt en mardröm förföljde honom och när som helst vid de mest olägliga tillfällen kom och gjorde sig påmind! —

Äfven denna vackra januarimorgon kom den och sköt sig mellan hvardagstankarne på hvad som för dagen skulle uträttas. Och det var eljes mycket att ordna denna dag. Det var löjtnant Didriks födelsedag, och det skulle bli stor fest på Riese-boda på kvällen. Marschaller skulle brinna rundt kring gården, i den stora salen skulle det dansas och alla grannfamiljer, från kammarherrens på Videholm till skollärarns nere i byn, voro inbjudna. — Patron Dyhres bjudningar voro de roligaste och mest storslagna i hela trakten, men de förnämligare funno sällskapet något blandadt och talade all-

FRU MANDA LINDROTH-BJÖRLING SOM "FRÖKEN JULIE" I STRINDBERGS SKÅDESPEL AF SAMMA NAMN. G. V. ROIKJER FOTO.

tid senare om en dylik fest med en viss reservation. Värden ansågs för demokrat — och för fyrty, femti år sedan var namnet inte uteslutande en hederstitel.

Men just för att det skulle bli kalas var det mycket att göra, och patron Alexis ryckte sig viljekraftigt lös från de besvärande tankarne och gick med jämna, tunga steg, som lämnade breda spår efter sig, bort öfver gården ner åt stallarne för att tala med kusken och ge order åt rättaren och trädgårdsmästarn, som skulle styra med en del dekorativa anordningar. När han kom ner på stallgården och sett efter att det skulle finnas rum och foder tillräckligt för de främmande hästarne, märkte han, att dörren till ladugården ännu stod öppen, och han fick lust att gå ditin. — Han gick där mellan rader af klafbundna, välskötta kreatur, som långsamt tuggade på sitt morgonfoder; de närmaste vände på hufvudena, när han gick förbi, och råmade trögt och belåtet. På golfvet i vrån bredvid kalkkättern stod en stor träskål fylld med mjölk och uppe i fönstret satt en stor grå- och hvitfläckig katt, slickade sina tassar och sneglade neråt ett tomt bås, där tre kattungar lekte och tumlade om i halmen.

Patron Dyhre stack leende ut den grofva, knöliga käppen och petade försiktigt på den närmaste. Ett trefaldigt, ilsket fräsande hördes, tre små uppblåsta dunbollar med utspärrade klör och gnistrande ögon flögo åt hvar sitt håll, men den gamla kattan hoppade ner och strök sig, belåtet kurrande, mot husbondens ben. Hon var gammal i gården och skilde på vän och fiende.

(Forts.)

TEATER OCH MUSIK.

ANNA RUSTAN.

EN AF VÅRA mera kända och af publiken mycket uppburna skådespelerskor, fröken Anna Rustan, afled härstädes i början af veckan efter en längre tids svårt lidande.

I början af sin teaterbana — det var för öfrigt hos direktör Tivander — uppmärksammades fröken R. uteslutande för sin fägring. Men det var hennes framåtsträfvande natur ej nog, och sedan hon kommit under August Lindbergs utvecklande ledning och fått pröfva sig i uppgifter af högre konstnärlig valör, växte karaktärsskådespelerskan fram.

År 1892 kom hon till Albert Ranft, vid hvars olika scener hon tills nu, då sjukdomen bröt hennes krafter, har spelat så olikartade roller som Gina i "Vildanden", grefvinnan i "Bildhuggaren Clemenceau", m. fl. liknande samt äldre komiska damtyper ur farsrepertoaren. I detta sistnämnda rollfack nådde hon längst, ty där ha hennes saftfulla humor och groteska karaktäriseringskonst fått helt framträda.

Personligen en synnerligen älskvärd och flärdlös natur, skall hon djupt saknas hos publiken för sin friska konst, hos sina närmaste och hos sina kamrater för sitt varma hjärta och sitt öppna väsen.

VASATEATERNS NYA PROGRAM inledes af en liten enaktare af "Kärleks" och "Ungdoms" förf. österrikaren Arthur Schnitzler. I "Litteratur" satiriseras på ett lustigt sätt vissa författares metod att torgföra sina privata upplevelser, oblygt blotta de intimaste personliga förhållanden. Fru Lindlöf som den unga författarinnan tog något för tungt och stelt på sin roll, men hr Klintberg hade gjort en bra typ af en långhårig "dekadent" af modern "Jugend"-skola, och hr Winnerstrand gaf den rätta trångskalliga snobb-reliefen åt den litteraturhatande baronen.

Efter detta följer ett nytt monstrum af den franska fars-fabrikation, som väl nu med Feydeaus "Damskräddaren" bör ha nått sin högsta tänkbara kul-

men. Ett stycke så absolut blottadt på hvarje slags litterär omklädnad, ett så fullständigt naket skelett af blankslitna gamla farsmotiv, otrogna hustrur, rumlande och utsväfvande äkta män, bistra svärmödrar, oväntade möten, förväxlingar och rusningar, veta vi oss knappast tidigare ha upplevat. I manuskript skulle det presentera sig som en enda ramsa scenanvisningar, här och hvar afbruten af några tve tydiga "kvickheter", på scenen blir det till en orgie af barocka situationer, som väl för ögonblicket kunna kittla till krampaktigt skratt, men som lämna en infam eftersmak af simpel fest i dåligt sällskap. Hrr Eliason och Viktor Lundberg, fruarna Winnerstrand, Arehn och Barcklind göra allt hvad de förmå för att flytta litet stockholmskt kött och blod i de parisiska planchetterna. Naturligtvis kommer stycket att gå. Redan titeln har sin publik gifven.

J. N-g.

VIOLONCELLISTEN ELSA RUEGGER, som i utlandet vunnit stort erkännande, gifver konsert i Vetenskapsakademien hörsal härstädes instundande tisdag med biträde af pianisten Dario Saavedra från Sydamerika. Programmet upptager kompositioner af Saint-Saëns, De Swert, Boccherini och Popper.

EN STRINDBERGSaftON I LUND.

DET VAR EN verkligt intressant afton den kväll premiären af Strindbergs naturalistiska sorgespel "Fröken Julie" ägde rum i Lund. Vänner af vår inhemska dramatik hade stämt möte i salongen och ifvern var märkbar å båda sidor om rampen; det var med spänning man motsåg premiärens utgång, denna premiär, som låtit vänta på sig i aderton år. Många skakade skeptiskt på hufvudet, menande att pjesen skulle falla på sin naturalistiska tendens; men den stod. Diktarsnillet hembar segern öfver fördomarna! Dock hade kanske utförandet äfven sin andel i segern. Det var något af det bästa man sett på en svensk landsortsscen, prestationer, som etsade sig fast i minnet och sent skola glömmas. Främst stod hr August Palme, som genom sin tolkning af betjäntlyngeln Jean lade en ny lager till sina många föregående. Han utvecklade ett raffinemang i spelet, som man näppeligen kunnat vänta sig af denne artist, och med tillhjälp därpå fick han på ett ypperligt sätt fram pariasfiguren. Fru Manda Lindroth-Björling utförde Jules komplicerade roll, och hon tolkade den på ett sätt, som ställde hennes figur fullt i jämbredd med hr Palmes. Genom denna prestation visade hon, att hon otvivelaktigt är

Förlängningsbårder,

dubbelväfda, som förlänga kjolen och äfven utgöra skoning och kantband, äro oundärliga vid reparation af kjolar och underkjolar.

Finnes i alla färger.
Bredd 3 cm. 3 1/2 cm. 4 1/2 cm.
50 öre. 55 öre. 65 öre.
5 1/2 cm. 7 1/2 cm. 10 cm.
80 öre. kr. 1:05 kr. 1:25.

Erhålles endast i „Trilby“
Buttericks Mönsteraffär,
Drottninggatan 72.
Till landsorten mot postförskott.

en skådespelerska af rang, hvars vidare utveckling det skall bli intressant att följa. Vi bringa här hennes porträtt som fröken Julie.

G. B—at.

KÖKSALMANACK.

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 30 SEPT.—6 OKT. 1906.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalfilé med gräddsås och konserverade ärtor; mjölk; kaffe eller te med scones. Middag: Currysuppa; färserad gädda med kräftsås; stekta järpar med kokta äpplen och brynt potatis; vaniljglace med mandeless.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med falsk sköldpadd-sås och potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pudding af kokt kött med skiradt smör och lingon; soppa på päron.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; polsa med rödbetor; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grönsoppa; biff af helgefvlundra med citronsa.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sillgratin; kaffe eller te. Middag: Färserad kalfbringa med legymer; äppelmos med mjölk.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalf med förloerade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fär i kål; smörgåspudding med vispad grädda.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; sillsalad med skarpasås; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxrullader med pressad potatis; krusbärs-soppa med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; pytt i panna med rödbetor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Afredd buljong med vermiceller; blodplättar med sylt.

RECEPT:

Currysoppa (f. 6 pers.). 1 rot-selleri, 2 morötter, 2 lit. buljong, 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, 2 äggulor, curry efter smak, salt, cayennepeppar, 2 dcl. risgryn, vatten, salt. Beredning: Rotselleriet och morötterna ansas på vanligt sätt, skäres i fina strimlor, och kokas mjuka i buljongen, som därefter silas. Rotsakerna läggas i soppskålen. Smör och mjöl sammanfråsas, buljongen påspådes litet i sänder och soppan får koka i 10 min., hvarefter den afredes med äggulorna och får sjuda, men ej koka. Soppan afsmakas med currypulver och kryddorna. Risgrynen skällas i hett vatten, påsätts i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de äro mjuka, upphållas i durkslag, spolas med varmt vatten, få afrinna och uppläggas på karott samt serveras till soppan.

Färserad gädda (f. 6 pers.). 1 kg. gädda (= 420 gr. skrapadt fiskkött), 250 gr. smör, 30 gr. hvetemjöl, 4 dcl. tjock grädda, 3 ägg, 1 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1/2 msk. socker. Till panering: 1 ägg, 1 msk. smör, 1 msk. fint stötta skorpor. Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.). Beredning: Gäddan fjällas, uppskäres ryggen och fläs utan att skinnets skadas. Den urtages, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den fläses, hufvud och stjärt få kvarsitta och köttet skrapas fint; intet ben får medfölja. Fiskköttet blandas med smör och drives 3 gånger genom köttkvarn. Massan stötes därefter i stenmortel, tills den är fin och sammanhängande. I ett fat blandas mjölet, grädden, äggulorna och kryddorna. Denna blandning inarbetas matskedvis i fär-

sen, som bör arbetas 1 tim. Sist nedskäres de till hårdt skum slagna ägg-hvitorna och färsen afsmakas noga. Skinnets skrapas, sköljes och skäres i form af en sköldpadda samt utbredes på en smörbestruken plåt, och därpå lägges färsen, som jämnas och öfverpenslas med äggvitan. Den gräddas i en form för varm ugn omkr. 20 min. Då den är färdig, flyttas den försiktigt på ett varmt fat, garneras med persilja och kräftstjårter. Färsen serveras med kräft- eller hummersås. A n m. Färsen kan äfven läggas omkring benet på fisken, gräddas och serveras på samma sätt.

Stekta järpar (f. 6 pers.). 4 järpar, 1 1/2 hg. späck, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt, 4 kkp. buljong. Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, köttjus, 1 del. tjockgrädda. Till garnering: Kokta äpplen, vinbärgsgelé, brynt potatis. Beredning: Järparna plockas, svadras eller fläs, tagas ur, sköljas väl och torkas med en köthandduk (äro de frusna, lägges de några timmar i mjölk). De späckas eller beläggas med späckskifvor och uppsätts, smöret brynes i stekgryta, järparna nedläggas med bröstet upp och brynas väl på alla sidor. De saltas och spådas med den kokande buljongen litet i sänder och få sakta steka omkr. 1 tim., under det de ofta öfveröses. Järparna klyfvas längs-öfver, uppläggas på varmt serveringsfat och garneras med kokta äppelhalvor, fyllda med vinbärgsgelé samt brynt potatis. Köttjusens silas och skummas, smör och mjöl sammanfråsas, köttjusens tillsättes litet i sänder under rörning, och såsen får koka 10 min. Grädden infälles och såsen får ett upptok samt afsmakas.

Biffstek med falsk sköldpadd-sås (f. 6 pers.). 1 kg. svinhare (benfri), 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar. Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.). Falsk sköldpadd-sås: 2 msk. smör (40 gr.), 1 skiva rökt fläsk, 2 rödlökar, 2 morötter, 1 liten purjolök, 1 bit selleri, 1 lit. kraftig kalfbuljong (kokt på stekben), 2 msk. tomatpuré, 1 tsk. soja, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, 1/2 msk. maderia, 1/2 msk. konjak, cayenne. Beredning: Till såsen brynes smöret med fläsket, skuret i tärningar, och de ansade samt sönderskurna rotsaker. Då rötterna äro väl brynta tillsätts buljongen, tomatpurén och sojan, hvarefter alltsammans får koka 1 1/2 tim. Svinharen tvättas med en duk, doppad i hett vatten, skäres i skifvor hvilka bultas på båda sidor och beströs med salt och peppar. Biffarna få ligga medan såsen kokas färdig. Buljongen silas och skummas. Smör och mjöl sammanfråsas, buljongen tillsättes litet i sänder, hvarefter såsen får koka, under rörning, i 10 min. Den afsmakas med vinet, konjaken och cayenne. Biffarna stekas hastigt i smöret, uppläggas på varmt serveringsfat och såsen hålles öfver. De serveras med potatis eller hårdkokta ägg.

Biff af helgefvlundra med citronsa (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. helgefvlundra, 2 msk. ättika, 1/2 kkp. smör-salt, 3 lit. vatten. Till panering: 1 ägg, 2 msk. tunn grädda, 1 kkp. fint stötta skorpor. Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.). Citronsås: 1/2 hg. smör, 3 äggulor, 5 dcl. tjock grädda, skal och saft af 1/2 citron, 1 tsk. strösocker, 2 msk. förvällad, finhackad persilja. Till garnering: 1/2 citron, i skifvor, persilja. Beredning: Fischen rensas och det

Vill Ni ha
godt hembakadt hvetebröd,
så baka med *La-
zermans Bakpulver Tomten!*

mörka skinnets flås af. Den ingnides med ättika och får ligga i vattnet, tillsatt med saltet, omkr. 1 tim. Den upptages, inklappas väl i en duk och skäres tvärs öfver i 2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas lätt och doppas i en blandning af det uppvispade ägget samt grädden och vändas i de stötta skorpona. Smöret brynes i en tackjärns-panna, biffarna iläggas, brynas vackert på båda sidor och få genomsteka med lock under 10 min. Till såsen skiras smöret i en kastrull, de uppvispade äggulorna och den tjocka grädden tillsätts, hvarefter såsen får sjuda öfver elden, men ej koka. Den afsmakas med citronsalet, citronsaften, sockret och persiljan. Fisken uppläggas på varmt serveringsfat, stekpannan urvispas med litet kokande vatten, och denna sås hålles öfver fisken. Den garneras med persilja och små kokta potatiser. Citronsåsen serveras i särskild träskål.

Färserad kalfbringa (f. 6 pers.). 2 kg. gödkalfbringa, 2 tsk. salt, 2 msk. smör (40 gr.), 1 moröt, 1 liten portug. lök, 5 persiljestjälkar, 1 lit. buljong (kokt på benen). Till färsen: 2 hg. benfritt kött af bringan, 1 ägg, 1/2 kkp. gräddmjöl, salt, hvitpeppar, 1/2 hg. fint skuren, skuret oxtunga, 1 msk. fint skuren tryffel. Risbotten: 2 kkp. risgryn, 2 lit. vatten, 1 msk. salt. Legymer: 2 stora morötter, 2 burkar konserverade ärtor, 1 burk gröna bönor, 1 stort blomkålshufvud, 1 burk sparris. Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, 1 tsk. soja, hvitpeppar, salt. Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten och bog-

bladet jämte reffbenen skäres ut försiktigt, så att köttet blir helt. (På benen kokas buljong, hvarmed steken spådes). Två hg. af köttet skäres i tärningar och drifves 3 gånger genom köttkvarn. Köttet arbetas därefter tillsammans med det uppvispade ägget, mjölen och kryddorna omkr. 1/2 tim. eller tills färsen blir smidig och sammanhängande, sist iblandas oxtungan och tryffeln. Bringan ingnides med saltet, färsen lägges på bringan, som därefter hoprullas och sys igen väl. Köttet brynes i smöret, den ansade och i skifvor skurna moroten samt löken, persiljan och buljongen tillsätts, hvarefter köttet får sakta steka med tätt slutet lock omkring 2 tim. Under stekningen öfveröses steken ofta med sin sås. Den uppskäres hel och serveras på en botten af risgryn. Risgrynen sköljes i hett vatten, påsätts i kokande saltadt vatten och få koka mjuka, då de upphållas i durkslag och spolas öfver med kallt vatten. Riset formas på serveringsfatet till en 3 å 4 cm. hög botten, på hvilken det skurna köttet lägges. Rundt omkring köttet garneras med kokta morötter vackert skurna med legymknif, ärtor, bönor, blomkål och sparris. Köttjusens silas och skummas. Smör och mjöl sammanfråsas, köttjusens tillsättes, litet i sänder under flitig rörning, och såsen får koka 10 min., hvarefter den afsmakas med soja och kryddor.

Smörgåspudding (f. 6 pers.). 7 tvåöres mandelbröd, 2 1/2 msk. smör (50 gr.), 1 ägg, 3 kkp. god mjölk, 3 kkp. äppelmos. Till äggstanningen: 3 ägg, 2 dcl. tunn grädda, 2 dcl. mjölk, salt, socker. Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor. Beredning: Mandelbröden klyfvas och på ena sidan bredes smör. Ägget vispas med mjölken och häri blötas bröden väl, men få ej falla sönder. En pajform smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. Formen beklädes på botten och kanterna med smörgåsar (med smörsidan upp), därpå lägges ett hvar äppelmos, så åter smörgåsar, därefter resten af äppelmoset och sist resten af smörgåsarna. Äggen och mjölken sammanvispas och äggstanningen afsmakas med litet salt och socker samt hålles öfver puddingen. Denna insättes i ordinarie ugnsvärme att grädda, tills den fått en vacker gulbrun färg. Puddingen serveras, afsvalnad, med vispad grädda.

Sillsalad (f. 6 pers.). 2 sillar, 1/2 lit. kokt eller stekt kött, skuret i fina tärningar, 1/2 lit. rödbetor, skurna i fina tärningar, 1/2 lit. potatis, skuren i fina tärningar, 1 liten saltgurka, 1 msk. ättika, hvitpeppar, socker. Till garnering: 2 hårdkokta ägg, persilja. Beredning: Sillarna vattenläggas dagen förut, rensas, befrias från skinn och ben samt inklappas i en duk. De skäras i fina tärningar och blandas väl tillsammans med köttet, potatisen, rödbetorna och saltgurkan, skurna i fina tärningar. Ättika, peppar och socker tillsätts. Salladen packas hårdt i en med kallt vatten sköljd form, uppstjälpes och garneras med de hårdkokta och finhackade äggen samt den finhackade persiljan. Sillsallad serveras med grädda eller skarpas.

Blodplättar (f. 6 pers.). 1/2 lit. mjölk, 14 ettöres skorpor eller 8 mandelbröd, 1/2 lit. blod, 2 msk. sirap, 3 msk. fint hackad njurtalg eller smör, 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 tsk. ingefära, 1-1 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. finstött mejram (1 rödlök, 1 msk. flöttyr). Till gräddningen: 3 msk. smör (60 gr.). Beredning: Skorpona eller mandelbröden upplöses väl i mjölken. Blodet silas genom härsikt och vispas, hvarefter det blandas med mjölken, därpå tillsättes sirapen, njurtalgen o. kryddorna (om så önskas nedröres sist den skalade och fint hackade löken, fräst i flöttyren). En plättpanna upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad och därmed penslas pannan. Smeten omröres väl och därpå gräddas tunna plättar, som uppläggas på varmt serveringsfat. De serveras med skiradt smör och lingon.

SÄSONGENS ALLA NYHETER I

BARNKLÄDER

NU INKOMNA HOS

M. BENDIX,

16 Regeringsg., 5 Stureg., 90 Drottningg.

NURNBERGS PILSNERDRICKA

Allm. 30 48.

Riks. 7 94.

LEDIGA PLATSER

Ledig plats
som kassörskas betingar ofta utom rekommendationer, jämväl redovisningsgaranti (uppborrdorben). Sådant garanti eller borgen meddelas på liberalaste villkor af Brandförsäkrings-Aktiebolaget NORRLAND, Drottninggatan 23, Stockholm.
Begär prospekt och öfriga upplysningar hos bolaget eller dess närmaste agent.

Plats för husa
och barnjungfru eller barnfröken 24 okt. i fin familj. Svar med betyg och anspråk till »O. R.», Uppsala p. r.

Sjukköerske tjänsten

inom Kalmar provinsialläkaredistrikt blir ledig den 1 nästk. december. Lön 600 kr. pr år samt under tjänstgöring 1 kr. pr dygn i kosthållersättning jämte fria resor. Sökande torde anmäla sig före den 10 nästk. oktober hos förste provinsialläkaren, Kalmar.

BEKVÄM, själfständig plats att sköta bättre ungarlshem, finnes för 25-30 års bättre uppfostrad flicka, husligt intresserad, ägande godt sätt och yttre. Upplysningar, rek. och fotografi under märke »Trefnad», Halmstad p. r.

GODA PLATSER för hushålls- och barnfröknar, sällskaps-, vård-, lärarinor att söka gen. Inack-Byrå, Norrköping. Rikstel. 9 16. 2 porto.

Sjukkötersketjänsten

å sinnessjukafdelningen vid lasarettet i Gefle sökes före den 1 nästk. okt. hos lasarettsläkaren Doktor E. Lindström därstädes, samt tillträdes den 1 januari 1907. Ansökan bör åtföljas af vidimerade tjänstgöringsbetyg och intyg om lämplighet och kompetens samt präst- och läkarebetyg. Lönen utgår med 400 kr. om året jämte bostad och kost vid lasarettet. Gefle den 8 sept. 1906. Lasarettssdirektionen.

Hushållerska.

Ung dam som på egen hand kan förestå ett mindre hushåll på landet får plats hos ungherre. Fordringar: ordningssinne, godt sätt mot tjänstefolk, häst musikalisk och försedd med 1 ma rek. Svar med fotografi och uppgift å lönefordringar, ålder etc. märkt »Disponent» torde insändas till Iduns exp

Hos enkel familj

i större naturskönt landsortssamhälle med järnvägsstation i mellersta Norrland önskas en medelålders guvernant och sällskapsdam med solid bildning, världsvana, godt sätt och lynne, och erfarenhet att handla barn, 4 st. i ålder 3 1/2-7 1/2, och äfven gifva undervisning åt deras mor, 30-årig, folkskolebildad. Språkkunnet och musikalisk föredrages. Reflekterande torde i bref uppgifva fordringar och referenser till Västernorrlands Allehanda f. v. b. under märket »Good Fellows».

EN enkel och anspråkslös, verkligt barnkär bättre flicka, häst ej under 20 år, kunnig i sömnad, som jämte modern vill vårda trenne gossar 5, 3 1/2 och 1 1/2 år, får plats hos yngre tjänstemannafamilj i Sundsvall nu eller instundande 24 oktober. Lön efter öfverenskommelse. Svar märkt »Godt hem» emotes fortast möjligt under adress Sundsvall p. r.

FOR en ung anspråkslös bättre flicka som är kompetent undervisa en 8-års flicka, samt villig hjälpa till i hushållet finnes plats genast ledig. Goda betyg och rek. fordras. Svar emotes märkt »Anspråkslös flicka», St. Hof p. r.

FRISK barnfröken ur god familj önskas för två flickor, 2, 4 år gamla. Den som gått igenom Kindergarten, är musikalisk och kunnig i sömnad har företräde. Svar till »C. A.», Ulfshyttan, Dalarna.

SNALL anspråkslös flicka, kunnig i sömnad, enkel matlagning och om möjligt väfnad, finner godt hem i prästhus. Lön i ett för allt 110 kr. pr år. Svar till »B. 3», Boktryckeriboden, Nyköping.

ENKEL, anspråkslös flicka, fullt kunnig i matlagning och öfriga husl. göromål samt sparsam och ordentlig, häst barnkär, kan erhalla plats 24 de okt. i liten familj i landsortstad. Svar jämte fotografi och nödiga upplysningar till »Liten familj», Falun p. r.

FOR en stadgad, ordentlig, anspråkslös bättre flicka, van vid husliga göromål, som vill åtaga sig att under husmoderns ledning ensam sköta ett litet hushåll på tre personer och i öfrigt vara till sällskap och hjälp, finnes plats nu genast. Svar till »Genast», Kungälf p. r.

BILDAD FLICKA.
ej för ung, ordentlig, duglig och barnkär, finner plats i godt hem på landet i Östergötland, att med barnjungfrus hjälp sköta fyra små barn samt hafva tillsyn öfver tjäna. Kunnighet i sömnad erfordras. Den som genomgått kurs i sjukvård har företräde, dock ej villkor. Svar med fotografi och rek. jämte uppgift på löneanspråk sändes till »Ordentlig och barnkär», Kneipbaden p. r.

Sköterska,

häst utbildad småskollärarinna, frisk, täljig och vänlig sökes 24 okt. åt en sent utvecklad 7-årig gosse. Tillsyn öfver 10-årig syster önskas äfven. Svar till öfverstinnan E. v. Platen, Malmö.

Barnfröken.

Bildad, frisk, gladlynt flicka, kunnig i sömnad, får till hösten plats i stockholmsfamilj för att där taga vård om en treårig tös. Svar jämte fotografi till fru M. Victorin, Mästersamuelsg. 64, Ingenjörfirman Ulander & Jonsson.

BÄTTRE fruntimmer med affärsvana o. utpräglat ordningssinne, som tror sig kunna sköta 1:sta plats i större fint konditori, erhåller fördelaktigt plats i Güntherska konditoriet, Uppsala. OBS! En dag ledig i veckan. Konditorivana ej nödvändig.

I stilla, i stad bosatt mindre tjänstemannafamilj, där jungfru finnes, önskas en stadgad, frisk person att förrätta matlagningen samt eljest biträda frun i huset. Uppgift om ålder, häst icke under 30 år, lönevillkor samt betyg torde snarast insändas under adress »Ninnan Alm», Iduns exp., Stockholm.

FLICKA af god familj, häst musikalisk, kunnig och villig att hjälpa till med inomhus förekommade sysslor, erhåller plats i höst, som hjälp åt värinna, å herregård i Skåne. Ansökan, häst åtföljd af fotografi jämte åldersuppgift och ref. samt pretentioner emottagas af Gumælii Annonsbyrå, Malmö under märke »Hjälp och sällskap».

Kokerska,

häst troende, erfaren, pålitlig, duglig, frisk, barnkär, erhåller plats 1:sta nov. i Dalarna. Kunnig i såväl enklare som finare matlagning, bakning, slakt m. m. Betyg, fotografi, löneuppgift till »I. J. U.», Svenska Telegrambyrå, Stockholm f. v. b.

Familj

önskar kvinnlig hjälp i hushållet (ej jungfrusysslor), någon läsning och musik med barn. Svar till »Pålitlig», Sundbyberg p. r.

Kunnig, ordentlig kokerska

får till hösten plats på landet i liten familj, där hushungfru förut finnes. Svar med betyg och löneanspråk sändes till Doktor E. Fries, Loos (Helsingland).

EN ung flicka, utan större pretentioner, kunnig i matlagning och villig att deltaga i alla inom ett hus förefallande göromål, får den 24 okt. plats på en större landegendom nära Lund. Lön gifves. Kommer att anses som medlem af familjen. Svar till »A. S.», Sydsv. Dagbl. kontor, Lund.

En yngre, gladlynt flicka

erhåller genast eller 1:sta januari angenäm plats som husföreståndarinna hos bättre ungarl i större landsortstad om fotografi och löneanspråk insändes till »H.» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Huströken,

häst musikalisk, under något klen husmoder önskas mot fritt vivre i vackert belägen prästgård. J. G. Laurell, Aspö, Strängnäs.

ANSPRÅKSLOS bättre flicka erhåller nu genast plats i enkelt prästhem där barn finnes. Svar med nödiga upplysningar till »C. K.», Trollhättan p. r.

EN bättre, anspråkslös flicka, som är villig hjälpa husmodern i hvarjehanda göromål, erhåller plats i liten familj. Svar till »J. N.», Engelholm p. r.

ORDENTLIG kokerska, kunnig i landhushåll erhåller plats å egendom 4 timmar från Stockholm. Svar med betygsskrifter och lönepret. torde insändas till »A. B.», Tidningskontoret, Kungsgatan 14.

EN anspråkslös flicka med god uppfostran, barnkär, kunnig i handarbeten och sömnad, samt villig att deltaga i diverse inom ett hus förekommade göromål, erhåller plats på Saltsjöbaden som barnfröken från 1 eller 24 nästkommande okt. Svar med uppgift på föregående verksamhet och löneanspråk under adress »Vänlighet och ordningssinne», Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Musiklärarinna.
häst elev af Rich. Andersson, erhåller anställning i Karlskoga. Närmare upplysningar af prostinnan J. Person, Karlskoga.

FOR en pålitlig, ordentlig och snäll flicka, kunnig i matlagning och andra inom ett litet fint hem förekommade göromål finnes god plats i en större landsortstad. Svar jämte betyg, fotografi och öfriga upplysningar torde sändas till »S. B.», Turisthotellet Ed, Dalsland.

I stad vid Mälaren få under okt. två hurtiga, dugliga flickor förmånliga platser som kokerska och husa. Svar till »Godt humör», Iduns exp., Stockholm.

SNALL och anspråkslös flicka, kunnig i matlagning om möjligt något i sömnad och utan pret. å nöjen, får plats å Sörbygård pr Främlingshem 1 nov. Lön efter öfverenskommelse.

GOD jungfru, skicklig i matlag. och upppassning och med bästa rek. önskas för mindre hushåll i godt hem i England. God lön och fri resa. Svar till Mrs Helena Wearne, 13 Fairdene R.d, Coulsdon, Surrey, England.

EN ordentlig, väl kunnig kokerska, ej öfver 35 år, erhåller den 24 okt. 1906, plats i familj i Stockholm. Svar, om möjligt äfven fotografi, bedes sändas senast 1 okt. till »Grosshandlare», Stockholm I p. r.

A Nya Inackorderingsbyrå, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm, etab. 1887, äro goda platser att söka för värddinnor, hushållsbiträden, barnfröknar.

FOR stadgad, huslig, ordentlig, något musikalisk flicka, ej under 20 år och utan pret. på sällskap och nöjen, finnes plats ledig i höst som husmoders hjälp i mindre landsortstad i liten tjänstemannafamilj. Den sökande bör vara kunnig i husliga sysslor, handarbeten, hafva redig handstil, för att några timmar på dagen hjälpa till på kontor. Fullständiga upplysningar jämte betyg, fotografi och löneanspråk sändas under adress »Tjänstemannafamilj», Iduns exp. f. v. b.

Ensamjungfru,

väl anbefälld, får god lön m. m. hos ensam ämbetsman här. Utförligaste svar med anspråk och duglighet m. m. Tidningskontoret Kungsg. 14, till »Bäst».

Barnfröken.

Frisk, verkligt bildad, anspråkslös flicka får god plats i bättre familj. Sökande skall vara barnens hjälp vid läxläsning, spelning samt för öfrigt vara husmoderns hjälp och sällskap. Önskvärdt kunnighet i sömnad. Svar med foto., ref., löneanspråk till »Godt hemlif», Iduns exp.

PLATSER finnes att såsom hushållerska och värinna förestå landthushåll å egendom i Nerike. Platsen tillträdes 25 okt. d. å. Svar jämte fotografi och löneanspråk sändes under adr. »X.», Fellingsbro.

Allvarlig, arbetsam,

i matlagning kunnig, bildad flicka, villig att deltaga i alla göromål i ett stadshem, där jungfru finnes, torde anmäla sig till »Prästfamilj», Iduns exp., medsändande fotografi och ref. Betygslönlön 150 kronor.

EN snäll, vänlig flicka, van vid sjuka, erhåller genast plats att vårda gikt-sjuk, äldre fru på landet. Svar till frk. Kumlin, Sturegatan 16, Uppsala.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, medelålders med bästa rek. erhåller plats hos ungherre vid större fabriksamhälle i Skåne. Sökande bör vara kunnig i matlagning, bak, syltning och inläggningar samt fullt kompetent att med ordning och sparsamhet och med hjälp af 1 jungfru sköta ett hem. Hushållet består af 3 herrar. Platsen tillträdes 1 januari. Svar med betyg och fotografi till »Ingenjör», Iduns exp.

Kvinnlig stenograf o. maskinskrifverska, kunnig i tyska, engelska och franska erhåller genast anställning om anmälan göres under signatur »A. B. A.», Svenska Telegramb. eller per Allm. tel. 95 78.

PLATSSÖKANDE

UNG flicka af god familj önskar plats såsom hjälp och sällskap i hemmet. Godt lynne. Svar tacksamt till »Norrlandska», Umeå p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNE- eller värddinneplats, i familj eller hos bättre herre, häst i Stockholm eller omnejd, önskas till den 1 nov. eller på nyåret, af en 26-årig bättre flicka, kunnig i enkare och finare matlagning, konstväfnad, kläd-, linnesömnad m. m. Svar till »F. G.», Alster p. r.

25-ÅRIG landbrukardotter önskar plats i troende familj att under god husmoderns ledning få praktisera i hushåll. Har genomgått hushållsskola, är kunnig i sömnad och handarbete. Lön önskas. Svar till »Villig och ordentlig», Mjölby.

FLICKA, af god familj på landet, önskar till hösten plats i bättre hem att som familjemedlem deltaga i hushållet och hvarjehanda göromål. Svar till »A. R.», Gräveby p. r.

TJUGUTREARIG FLICKA, af god familj, som genomgått åttaklassigt elementarläroverk och äger vana vid sjukvård, barnskötsel och husliga sysslor, önskar efter oktober plats som värddarinna åt sjuklig dam eller som barnfröken i mindre familj, häst i södra Sverige. Svar till »W. L.», Lund p. r.

Värdinneplats

önskas af praktisk, barnkär, musikalisk 40 års dam, som under många år förestått större hem på landet. Godt lynne. Utm. ref. Svar till »Godt hjälp, redbar» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

23-ÅRIG flicka, enkel och anspråkslös, önskar 1 nov. plats i bättre familj på landet (häst vid herrgård) för att vara husmodern behjälplig vid hemmets skötande. Är kunnig i alla inom ett hem föref. göromål, äfven handarbete och väfnad. Betyg finnes. Svar till M. Södra Tidningskontoret, Södermalms-torg.

BILDAD ung tyska, enkel och fullt kunnig i hushållsgöromål, söker plats som sällskap och hushållsfröken i familj, häst hos änkefru, där barn finnes. Svar till fru Elna Ahlén, Eskilstuna.

I allvarligt arbetsamt hem önskar bildad flicka plats, häst på landet. Genomgått hushållsskola, något van vid sjukvård. Lön önskas. Svar till »Stockholm 1906», Iduns exp.

PLATS i familj som hjälp åt husmodern önskas af ung flicka af god familj. Sökanden kunnig i allt som hör till ett hems skötande, samt finare handarbeten. Ref. finnes. Svar till »Hemlif», Iduns exp. f. v. b.

FINNES någon som behöver en snäll och duktig flicka som genomgått Fack- och handelsskolan i Uppsala? Van vid husliga göromål och handarbete. Svar emotes tacksamt till »Anickan», Uppsala p. r.

EN 17 års flicka af god familj önskar sysselsättning i bättre hem. Kunnig i diverse i ett hem förekommade göromål (våfning, sömnad, matlagning m. m.). På lön fästes till en början mindre afseende än på lämplig sysselsättning. Svar till Civilingenjör Brodin, Stockund.

UNG flicka af god familj önskar plats som hjälp och sällskap i någon fin familj. På lön fästes intet afseende. Svar till Stockholms södra postkontor under adress »A. M.»

ENKEL bättre flicka önskar plats som hjälp och sällskap, häst i äldre familj eller hos ensam person. Svar till »I. F.», Häfla p. r.

UNG flicka kunnig i deklamation och välsläning söker plats som lekttris eller sällskap i Sthlm. Svar till »Bil-lig», Iduns exp.

UNG, huslig flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk och förberedande kursen till Central-Institutet vid Ate-neum, önskar medfölja familj eller äldre dam som hjälp och sällskap på utrikes resa. Goda rek. Svar till »E. G. 19 år», Iduns exp.

ENKEL, anspråkslös flicka önskar plats i liten familj, är kunnig i husliga göromål, nandarbete och är musikalisk. Svar till »22 år», Uppsala p. r.

EN enkel 37-årig flicka af bättre familj önskar plats i reelt hem på landet eller i mindre stad för att vara behjälplig med alla inom ett hushåll förekommade göromål, dock ej skurning. Lönen betyder intet blott ett trefligt och godt hem kan erhållas. Svar till »Godt hem 1906», Iduns exp.

UNG flicka från godt hem önskar i höst plats i bättre, treflig familj, att vara frun behjälplig i hushållet. Häst i mellersta Sverige. Har genomgått slöjd- och hushållsskola. Pret.: någon lön samt att vara familjemedlem. Rek. finnes. Svar till »19 år», Vissefjerda.

Föräldralös flicka,

18 år, önskar plats i god familj som hjälp med hvarjehanda. Familjemedlem. Svar till »Snöflingan», Kungäter.

UNG, bildad, musikalisk flicka, kunnig i finare handarbeten önskar med snaraste plats som sällskap och hjälp i familj åt äldre dam eller där ung dotter finnes. Svar till »Elsa», Göteborg p. r.

MOT fritt vivre önskas plats, i enkel familj eller hos ensamt fruntimmer, af medelålders bättre flicka, som är villig att deltaga i alla göromål, undantagandes de gröfsta. Svar till »Trefligt hem mot fritt vivre», Iduns exp.

19-ÅRIG, musikalisk flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk och är något van vid skrifgöromål, önskar under återstående delen af året plats i treflig familj att vara husmor behjälplig eller hjälpa till med skrifning. Svar emotes under adress »E. R.», Linköping p. r.

FLICKA, kunnig i konstväfnad och sömnad, önskar plats. Villig hjälpa till i hushållet om så behöfs. Svar till »22», Asker p. r.

MEDELÅLDERS bättre fruntimmer önskar, mot fritt vivre och fri resa, plats som sällskap och god hjälp åt husmoder. Svar till »Samvetsgrann», Skellefteå p. r.

KONTORSVAN, 25-års norrländska, som 3 år varit anställd i bokhandel, söker från 1 okt. eller senare liknande plats (kan också vara till hjälp i hushållet). Svar sändes under adress »Godt humör», Storgatan 38, Östersund.

EN ung flicka från landet, önskar mot fritt vivre plats i god och vänlig familj för att vara husmodern behjälplig med inomhus förekommade göromål. Svar till »Hjälpredda», Prästnäs.

EN 23 års flicka önskar plats i god familj att gå frun tillhanda. Sökande har genomgått sjukvård, är kunnig i sömnad och handarbete. Svar afvaktas tacksamt till »23 år», Bolnäs.

HUSFÖRESTÅNDARINNEPLATS sökes i bättre hem af medelålders, bildad fruntimmer. Musikalisk, barnkär, kunnig i sömnad m. m. Utmärkta betyg från föregående plats, som innehafts i 13 år. Goda rekommendationer. Svar till »Ordningsfull 24 okt.», Gumælii Annonsbyrå, Göteborg.

UNG flicka, som genomgått 5 klasser i allmänt läroverk, önskar plats i familj. Villig att undervisa mindre barn, samt att gå frun tillhanda. Kunnig i handarbeten och äger lust för sjukvård. Svar till »H. H.», Horred.

LÄRARINNA, musikalisk, önskar mot fritt vivre plats i familj för mindre barn samt att deltaga i hushållet. Svar »K. R.», Iduns exp.

Husföreståndarinna.

En äldre flicka af god familj önskar förestå ett mindre hushåll, där husmodern saknas. Goda rek. Svar märkt »Agnes», Iduns exp.

Husföreståndarinneplats

hos ungarl eller änkring önskas af bättre flicka, är fullt kunnig i allt hvad som hör till ett väl ordnat hem. Svar till »M. J.», Linköping p. r.

Plats önskas

i höst af en bildad flicka. Alder 28 år. Har under en längre tid varit elev i fjäderfäskötsel och trädgårdssodling vid Espenäs. Vidare meddelar Fru Stina Swartling, Espenäs, Lennäs (Örebro län).

19-ÅRIG prästdotter, som genomgått 8-klassigt läroverk och kurs i handels-skola (är äfven något kunnig i maskinskrifning), önskar plats i familj att biträda med skrifgöromål och vara husmoder till hjälp. Någon lön önskas. Svar emotes tacksamt till »19 år», Nyköping p. r.

Sjukgymnast,

kvinnlig, önskar anställning hos privatperson. Praktisk utomlands. Resvana. Goda betyg. Svar till »24 år», Göteborg p. r.

HVAR finnes en snäll, god husmoder, som önskar en arbetsam, anspråkslös, bättre, musikalisk flicka, som hjälp och sällskap. Tacksam för svar till »Familjemedlem», Ljungby p. r.

Husmoder!

20-årig värmländska, af god familj, önskar nu eller till 1 nov. plats å större landtdgods eller prästgård, där tillfälle gifves att under vänlig husmoders ledning deltaga i hushållsgöromålen. Van vid arbete och ordn. Lön önskvärd. Svar »Värmland 20», Iduns exp.

UNG flicka önskar plats i präst- eller herregård på landet för att deltaga i alla inomhus förefallande göromål. Svar till »K. G.», Kioskbolaget, Göteborg.

Sinnessjuka och idioter mottages i godt hem på landet. Tel. Kungälf 38.

I godt hem på landet önskas inack. 8-9 års flicka till sällskap vid undervisning åt egen flicka vid samma ålder. Svar Sparreholm, Wallhalla p. r.

Förstkl. engelskt pensionat

i London hos Miss Lewis, 19 St. Peters Square, Rovenscourt Park. Moderata priser.

NÅGRA bild. damer och herrar erhålla god ang. inackordering vid Stjernfors pensionat på gr. af Dalarna. Ungdom som önska lära hushåll utlofvades moderlig omvårdnad. Adr. Kopparberg.

Stjernfors Pensionat och hvilohem,

adr. Kopparberg. 200 m. ö. h. på gränsen emot Dalarna, erbjuder ang. stärkande landsvistelse året om på längre eller kortare tid. Förtjusande natur. Utmärkt läkare. Dagl. post o. telefon. Prospekt, upplysn. på Turistföreningen, Stockholm.

Swedish Lady,

who has lived 15 years in England receives paying guests in her comfortable »Board Residence» close to Hyde Park. Central situation. Excellent references. Only English spoken. Apply Proprietress, 29 Queen's Garden's, Lancaster Gate, London W.

Inackordering

erbjudes å härligt och enastående naturskönt belägen egendom i ett utmärkt godt och stilla hem till moderat pris. Svar till »Vestkusten», Grohed.

Tyskland. Bielefeld.

a. Teutoburger Walde. (Icke långt från Hannover.) Pensionat von Lucie Bertelsmann und Adelheid Rasch.

För unga flickor hvilka önska utbildning i språk och musik, eventuellt äfven fullständig högre undervisning i andra ämnen samt där så önskas deltagande i hushållsgöromål. Gemytligt, glad familjelif. Begränsadt antal af pensionärer. Vacker, bergig och skogrik natur. Fru Maria Rasch i Näs-viken lämnar närmare upplysningar.

UNG flicka önskar, för att lära hushåll, komma till herrgård eller mindre stad i fin familj. Svar med uppgift om möjligt lägsta pris till »M.», oktober 1906, Sv. Telegrambyrå, Stockholm.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 39 (1030)

TORSDAGEN DEN 27 SEPTEMBER 1906

19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN..... > 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN..... > 11:50
IDUNS MODETIDNING..... > 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORSDAG.
ANNONS-PRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
MOTTAGN.-T. KL. 2-3. ALLM. 402, RIKS 86 60.

BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10-4.
EXPEDITIONEN KL. 9-5.
ANNONSKONTORET 9-5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONSANGELÄGENHETER BÖRA SÄNDAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN. REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

NORDISKA MÖBLERINGS-AKT.-BOL.

MALMÖ • STOCKHOLM • GÖTEBORG

18 Birger Jarlsgatan 18

är Sveriges största affär inom branschen.

ANTRACITE

uteslutande från af oss representerade grufvor.

Varumärke.

Varumärke.

Briketter, Hushållskol & Cokes.

Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.

Rikstel. 6 75. H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol. Allm. Tel. 25 82.
59 14. Hufvudkontor: Slussplan 63 A. 461.

Barnängens Vademecum.

OBS! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöi högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af »antiseptiskt munvatten».

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M. Konungens Hofleverantör.

FÖRNÄMSTA MARGARIN

Arboga Margarinfabriks
högsta märke.

KÖTTEXTRAKTET

BONIT

Prisbelönt i Helsingborg 1903.

Prisbelönt i Helsingborg 1903

i flytande och fast form samt i kapslar rekommenderas.

Friherrinnan I. Zethelius skriver om köttextrakter i Tidskrift för hemmet: Underkänd kan naturligtvis ej afgöra, hvilket eller hvilka af de olika fabrikaten ifråga som är det mest närande, utan endast döma efter extraktets smak och dess lämplighet vid matlagning. Utgående från dessa sidor vill jag därför härmed redogöra för det omdöme, jag efter mångfaldiga försök kommit till, särskildt med afseende på Bonit. Detta köttextrakt tillhandahålls såväl i flytande som fast form och kapslar, men det är särskildt det flytande, hvilket jag finner vara förtjänt af spridning. Utan minsta tillsats af vanlig buljong kan man nämligen därpå tillaga delikata redda soppor och puréer, hvilket icke minst för husmödrar på landet kan vara till stor nytta, då man ej alltid, i synnerhet sommartiden, kan hafva buljong kokad. Boniten kan äfven med fördel användas att gifva smak och färg åt enklare buljong, såser, köttgeléer m. m., men bör ej användas ensamsom klar buljong. BONIT säljes i alla välsorterade Socker-, Viktualie- och Matvaruaffärer.

ARVID LUND, Damskräddare, 3 Norrmalmstorg 3. Förstklassig atelier för Promenad- och Ridrakter, Visit-, Supé- och Soaréklädnings. Stort sortiment i franska och engelska Nouveautéer till moderata priser.

Af Stockholms Hälsovårdsnämnd kontrollerad

TUBERKELFRI

Kontrollmjölk { å 20 öre i plåtkärl
..... å 22 öre i glaskärl
Barnmjölk å 25 öre i glaskärl

äfvansom tjock och extra tjock Grädde, levereras i hemmen och till kontor.

Stockholms Mjölkförsäljnings-A.-B., Dalsgatan 3.

Eleganta, Valsittande
Korsetter
Reformlif
Prästhallare
Färdiga och på beställning.
Alltid senaste nyheter.

FILIALER:
GÖTEBORG.
MALMÖ.
HELSINGBORG.

A.-B. SVENSKA KORSETTFABRIKEN
Jansson & Co.
20 Hamngatan 20 • 48 Drottninggatan 48
33 Vesterlånggatan 33

Cibils
flytande köttextrakt.
38 hedersdiplomer och guldmedaljer.

BAST AR
EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK.

Au bonheur des Dames
60 Drottninggatan 60.
Specialité: Siden- och sammetsband samt öfriga till damtoaletten hörande artiklar. Största lager, billigaste priser.

fordra nu allmänt att få använda Lagermans Tvättpulver "Tomten", enär det ej angriper deras händer

Tvättgummorna

JACOBSONS
midt för Berzellipark.
DAM- och PRESENT-ARTIKLAR.
HANDARBETEN, TAPISSERIER.
= Välsorterad. =
Firman etabl. 1832.

Finare Pälskinn

såsom: blå- och hviträf, zobel, skogs- och stenmård, nerz, björn, skunk, persian, breitsvans m. m.
Största lager i Sverige, billigaste men bestämde priser.
Beställningar å såväl finaste som enklare pälsarbeten utföras med noggrannhet efter nyaste modejournaler.

C. J. Lindners Skinnberedningsaffär.
Handverkaregatan 6.

Lektioner i Linnesömnad.
(äfvén blusar, barnkläder etc.)
Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.
Karin Egnér.
Eva Egnér.
Styrmansg. 21, 2 tr. Rikst. 35 30. Allm. tel. 210 04.

SALA
Komplett elektrisk ringledning.
Kan monteras af hvem somhelst. Sändes fraktfritt mot postförskott eller efterkräf.
Pris endast kr. 4: 50.
Edv. Tours Mek. Verkstad, Sala.
Upplysningar och beskrifning lämnas beredvilligt på begäran.

EN god tvättmaskin är en stor lättnad för hvarje husmoder. Tvättmaskinen »Favorit» är en ekonomiapparat utan like, som efter endast en veckas användande inbesparar sitt pris. Finnes i hvarje välsort. Järnhandel & Bosättningsmagasin samt hos Generalagenten A.-B. Julius Slöör, Stockholm.
Prenumerera på barngarderoben.

DEN FRISKASTE och Angenämastaste är
F. Paulis
ELECTA
Eau de Cologne
Ser ut så här

Köp Schweizer-Siden!

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört från 90 öre till 13 Kr. metern.
Specialité: sidentyger till sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoiletter samt till blusar, foder m. m.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger, direkt till privatpersoner och sända dem tull- och porto-fritt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern, S 3, (Schweiz),
Sidentygs-Export. - Kungl. Hoflev.

Mof hosta,

halskatarrer, andtappa afvensom mot illaktkande andedräkt är Salubrin ett lindrande och verksam medel, då det användes på sätt, som säges i den bruksanvisning, hvilken medföljer hvarje flaska af Fil. Doktor P. Håkansson's fabrikat. I svårartade fall användes inandning medelst apparat enligt särskild beskrifning.

Salubrin tillhåddahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer.

Partilager hos

Geijer & Co, Stockholm.

SVAR

(Forts.)

N:r 94. Undrar inte på att Stella blefve tacksam för »beskrifning på en bra härtinktur, som man själf kan tillaga och som verkar mot härets affallande». Funnes en sådan tinktur, så säge man väl ej så många skallota, och icke heller gäve någon bort »beskrifningar» däröver utan dryg ersättning. — »Tacksam?» hm! På hvad sätt?

Nej, kära Stella! Orsaken till härets affall sitter inte alltid i härrötterna; inre akkomor, sorg, köld, stark svettning m. m. m. äro oftare orsaken. — Någon sådan »tinktur», som ni vill ha — det finnes nog ej. Lef normaltialt, tvätta hufvudet försiktigt

så ni ej blir kall efteråt, kamma håret väl, morgon och afton, var i öfrigt lugn. Är ni ung, så växer håret igen utan konstlade medel.

Bébé.

— Borsta håret 15 minuter dagligen och använd kam så lite som möjligt. N:r 95. Som jag varit i Alger förliden vinter och kanske kan vara eller till någon nytta, beder jag eder uppge någon adress, så att bref kunna nå eder, till

Elisabeth.

Sparrströms Missionsbokhandel, Uppsala.

— J frågan om bostadsförhållanden i Alger kan undertecknad, hvilken förra vintern vistats i Alger och ämnar i oktober dit återvända, meddela upplysningar. Korrespondera med fröken Lizzie Schenström, adr. Uppsala.

N:r 96. Hör efter i en boklåda om det ena som det andra. Det är nog det säkraste.

Ebon.

N:r 97. Efter sin egen smak. Och har hon ännu ingen, så bör hon söka utbilda den och så småningom klargöra den för sig.

— Beställ hos någon möbelsnickare bord, stolar, säng, byrå, soffa (?) och kommod. Allt sådant som ni önskar det och ackordera om priset, eller också köp Katrineholm'smöbler. De äro enkla och billiga. Kan bli smakfullt och hemtrefligt — och det är bättre än en »förtjusande boudoars».

Indiana.

— Vill ni höra hur jag löst frågan för mig? Jag ritade upp en liten enkel trämöbel, som jag ville ha den, instruerade en snickare att utföra den och fick så in i mitt rum ett skrifbord, en bokhylla, ett större aflångt bord, en soffa, en byrå

med spegel, en s. k. skänk, tre stolar och ett ställ för blomsterkrukor — allt i skänks allmogestil och omåladt. Detta målade jag själf i grönt och rödt (färger från Le Ripolin, Stockholm), kompletterade mitt bohag senare med en större skärm i grönt och rödt (bakom hvilken min järnsäng och tvättställe ha sin plats). Nu efter ytterligare ett år har jag skaffat mig ett par korgstolar, tre reprodukt. af Carl Larssons taflor, gardiner och en duk i skänks allmogeväfnad. Detta allt har kostat mig 222 kr. Men nu har jag också i mitt soliga glada rum, på hvilket jag själf fått sätta prägel, ett »hem» att längta till efter dagens arbete.

Anna.

N:r 98. Genom sin bok »Die Waffen nieder» har baronessan v. Suttner visat sig äga den fantasi, som skapar. En diktare, som besjålas af entusiasm för en sak och förmår att instinktivt tänka sig in i vissa förhållanden samt kläda dessa sina tankar i ord, röjer just därigenom sitt sårmarke. Äfven om upplevda händelser eller hörsägnen skulle ställas i samband med ett arbete som detta, äro de i hvarje fall blott att betrakta som ramen. — Boken ifråga är att jämföra med fru Beecher Stowes »Onkel Toms stuga». Den ena författarinnan skildrar slafveriets förbannelser, den andra krigets. Att slafveri och krig äro de kanske mörkaste partierna af livets skuggsida, vet mången. Men att skildra fasorna, för att väcka andra till besinning, därtill fordras mera än att ha sett eller hört om dessa tazor, därtill fordras hvad som kallas inspiration och fantasi.

Wotan.

N:r 99. Det tror jag visst att hon kan. Men af hvilken storlek kan jag

ej säga. Patriotiska Sällskapet utdelar belöning för långvarig och trogen tjänst i form af medaljer — af silfver och guld i tre olika storlekar — afsedda att bäras å bröstet, den större medaljen om halsen.

Ebon.

— Huru gagnad en tjänarinna efter 22—23 års tjänst kunde vara att erhålla en medalj, låt vara en af guld och måhända till storleken ej så liten, är kanske en smula problematiskt. För min del tror jag, att det vore vida lämpligare att belöna hennes långvariga tjänst med en liten pension för äldre dagar eller ock en passande summa insatt på en sparbanksbok.

Dea.

N:r 100. Att gifva något råd till en lungotsotssjuk i långt framskridet lungotsstadium, kan ju vara vanskligt nog. Äfven om medlet skulle vara aldrig så otarligt. Ty positio att den sjuke blef sämre, så kastades kanske ansvaret därför på den, som välvilligt gifvit sitt råd! Mitt råd är därför: Vänd er med er fråga till en läkare.

Ebon.

— Hampsvälling. 1 lit. nymjök kokas tillsammans med en matsked väl krossadt smör till det blir 1/2 liter. Hamprotet fransilas och man vispar en matsked ängprepareradt hafremjöl i litet kall mjölk, slår detta i hampfrövällingen, som får ett uppskok, saltas litet och är färdig. Drickes varm: hälften på morgonen, hälften på aftonen. — Bör försökas. Försök äfven med lunggymnastik. Det lär ju ha botat sådana, om hvilka allt hopp varit uppgifvet. Mot hårafvall se svar 94 här ovan.

Obscura.

Friestedts-Kraftnäring

"MUM"

Svenska praktiserande läkare ha genom intyg och utredningar som åtfölja hvarje burkförklarad »Mum» vara fullt pålitligt för klene barn, gamla o. svaga personer, för att tillfoga i styrka o. välbefinnande o. få motståndskraft mot sjukdom och svaghet. Säljes å kr. 1,75 pr burk hos hrr Apotekare och Handlande. I parti genom apoteken Nordstjernan och Gripfen i Stockholm, Enhörningen i Gbg o. Lejonet i Malmö.

A. W. Friestedts Fabriks-Aktiebolag.

Riks 618.	La Nyg. 16, Stockholm.	Allm. 2547.
-----------	------------------------	-------------

OBS! Mumkex. Mumkarameller. OBS!

Prenumerera på Idun

Inom Stockholms län eller i trakten däromkring

önskar bröstsjuk tjänsteman hyra en väl ombonad lägenhet om cirka 3 å 4 rum och kök. Hålst i närheten af en större herrgård eller dyl. samt med goda kommunikationer. Svar med fullständig beskrifning och pris, läge m. m. under märke »O. L. B. 06», Sv. Tel. Byrån, Stockholm.

FORSHAGA

PRISBELÖNTA

LINOLEUM

REKOMMENDERAS

Tidaholms Fantasmöbler

rikhalt. urval i forn. stil. Fullst. rums-möblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. Försäljningsmagasin, Beridarebang. 27, Birger Jarlsg. 1, Stockholm.

A.-B. EVA HELLMANS

HUSHÅLLSSKOLA,
Drottninggatan 68, Stockholm.
Grundad 1886.

Elever emottagas. Prospekt på begäran

Mård- och Skunk-boor m. m.

mycket stort urval till billigaste men bestämda priser.

C. J. LINDNER.

Skinnberedningsaffär. Handverkaregatan 6.

ALLT OCH ALLA

öfverträffas af IDEALBRÄNNAREN, som lämnar 21 timmars Auerljus för 1 liter fotogen. Passar i alla lampor. Fins den ej i Eder närmaste lampaffär sändes den franco och bräckfritt mot 8 kronors postförskott. Begär prospekt!

Aktiebolaget Johan Ekelund, Ystad.
Patentinnehafvare för Sverige.

Kurs i Klädsömnad.

Grundlig undervisning i mönsterritning, tillskärning, profning af skicklig lärarinna. Eleven syr endast eget arbete. Obs! Profningssomme efter hvars och ens kroppsform, afsedda för eleven att prova på. Lektionstid 11—3. Grefvare. 30 B, 3 tr. A. T. Ö. 4382. Begär prospekt! Selma Wahlsten

Äkta Jämtlands Vadmal,

handväfd af ren ull, starkt och varmt, passar för såväl herrar som damer och barn. I olika kulörer och tjocklek. Sex första pris. Prof mot dubb. porto. K. Axel Carlsson, Östersund.

Engelska Skrädderi-Etablissementets

Herr- och Damskrädderi

är flyttadt till

1 A Hamngatan 1 A
(Norrholmstorg).

Prenumerera på Iduns Modetidning.

Patent. Hafremjöl.

Gyllenhammar
Försök GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn och Hafremjöl, och Ni kommer att säga, att det bästa är godt nog. Sedan förtär Ni intet annat hafrepreparat. Gyllenhammars Barnkraftmjöl.

Bäst och billigast är att alltid använda

A.-B. LINGONS,

Göteborg,

SYLT & SAFT.

Finnes i hvarje speceriaffär.

2,500 kr. i kontanter gratis,

jämte 1000-tals olika varor, bortgifver John Fröberg, Finspong, till agenterna! Blif återförsäljare af kautschukstämplar, visitkort m. m. Gratis, ej franko. erhållas Profstämpel och illustr. prisk, å de varor, jag förer, om annonsen urklippes och insändes.

Snöhvita ka o. rena järn- och erhållas nom an af HOLST Kraftskur- **GUBBEN** Priset 10 öre.

golf, blank, emalj-, bleckkärl säkrast ge- vändandet & Co pulver

UNG bildad tyska önskar under 1/2 år vistas utan betalning i familj för att genom konversation utbilda sig i svenska. I ersättning erbjudes familjens dotter att därefter i sökandens hem utbilda sig i tyska på samma villkor och tid. Närmare upplysningar »A. T.» Kungsh. 53, 6—7 e. m.

Gör Kaffet billigt

genom att alltid blanda detsamma med ARLA-KAFFE af Stockholms Kaffe-Aktiebolags berömda tillverkning. Därigenom erhåller man äfven den hälsosammaste och bästa kaffedryck som finnes att få, ty kaffets skadliga verkningar upphävas, magen blir icke förstörd och man känner sig icke nervös, som då enbart kaffe drickes, utan ett allmänt välbefinnande inträder. Enda lämpliga kaffeillsats, förordad af de mest framstående professorer och läkare. Paketer å 25 och å 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer.

EXTRAIT VEGETAL

BÄSTA MEDEL FÖR HÅRETS VÅRD

ED. PINAUD

PARIS

Castoriatrål gör tvätten snö- vit. Ingen borstning eller gnidning. Absolut fri från skadliga ämnen. 4 tvålar för en krona. Kölnelagret, 24 Smålandsgatan, Stålm (öppet 9—6,30).

Om Ni tvättar med SUNLIGHT TVÅL och enligt SUNLIGHT METODEN minskas gnidningen till ett minimum. SUNLIGHT TVÅL skadar ej de ömtaligaste arbeten. Fullständig bruksanvisning omkring hvarje stycke. Följ den!

SUNLIGHT Tvål

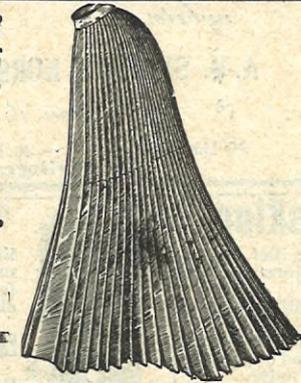
Nyhet för hösten!

Plisserade Klädes-KJOLAR.

Elegant!

Passande hvarje figur!

Tel.: Riks 9689.
Allm. 5016.

Levereras i svart, marin, brunt o. grönt kläde.

Pris 25 kr.

Till landsorten mot efterkräf eller postförskott fraktfritt.

K. L. Lundberg & Co,

Stockholm.

56 Drottninggatan 56.

Bildungsanstalt für Frauenberuf Halle a. Saale.

Pension f. junge Mädchen, sprachliche u. wissenschaftliche Ausbildung, Unterricht im Seminar f. Erzieherinnen frei, Französin, Prospekte gratis. Halle a. S., Harz 13. Seminardirektor Pastor em. R. Mayer.

ADOLF FREDRIKS KINDERGARTEN

f. d. Fröken MARIA HEUMANS Holländaregatan 16 öppnas åter tisdagen d. 25 Sept. kl. 1/2 11 f. m. Anmälningar mottagas dagl. kl. 12—1 e. m. Prospekt på begäran.

Greta Horneman.

Gertrud Swedmark.

Utexaminerade lärarinnor från Kindergartnen, Kom vendörsgatan 25.

Kvinnliga Gymnastik-Sällskapet

öfningar å K. Gymn. Centralinstitutet (Hamngatan 19).

Måndags- och Torsdags-afdelningen för nybörjare begynner Torsdagen den 4 Okt. kl. 8,15 — 9 e. m.

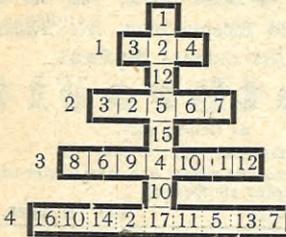
Tisdags- och Fredags-afdelningen, för dem som förut deltagit i gymnastiska öfningar börjar Fredagen den 5 Okt. kl. 8,15—9 e. m.

Anmälningar mottagas å nämnda tider och dagar under Okt. månad. Till mindre bemedlade utlånar Sällskapet kostnadsfritt gymnastikdräkter. Terminsavgift 1 kr. Styrelsen.

TIDSFÖRDRIF

GEOGRAFISK BOKSTAFSGÅTA.

NAMNGÅTA.

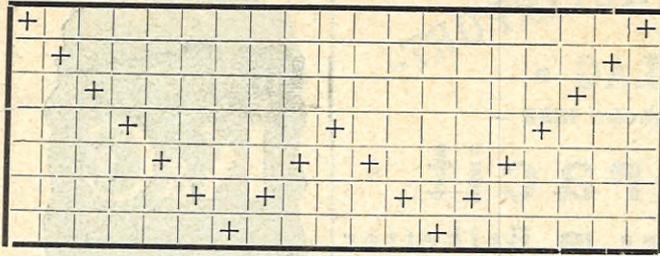

Siffrorna utbytas mot bokstäver, och äro dessa rätt funna, gifva de 4 vägrata raderna mansnamn, samt den lodräta midtraden ett kvinnoamn.

Ursula.

BORTPLOCKNINGSGÅTA.

Från hufvudordet (vårt första) borttages en bokstav, och af de återstående bildas ett nytt ord. På samma sätt går man tillväga äfven med de öfriga, så att en bokstav bortplockas för hvarje nytt ord. Orden beteckna vi här nedan: Ej vårt första är en neger, Äfven om det ser så ut. När man hunnit till vårt andra, Är man ju vid världens slut. Socken uti Sveriges rike, Är vårt tredje, eller hvad? Och vårt fjärde doftar härligt, Uti solens varma bad.

I de med + markerade rutorna insättas bokstäver, så att de bilda ett ordspråk. Bokstäverna äro: a, al, and, ar, arel, ber, ber, br, by, b l, d, dem, den, e, en, en, en, en, es, fl, g, got, har, hus, irk, jor, k, kår, l, la, la, lö, ma, ma, mål, na, n, ned, nen, nz, o, ore, rot, ren, run, rö, sa, sa, sk, t, ti, u, upp, ut, var, v, voy, äs, öd, ör.

Orden äro: 1) Norsk stad, 2) stad i Schlesien, 3) slott i Sverige, 4) amt i Norge, 5) rysk stad, 6) finskt landskap, 7) svensk stad, 8) skånsk socken, 9) svensk sjö, 10) svensk stad, 11) socken i Helsingland, 12) socken i Nerike, 13) landskap i Italien, 14) skogstrakt i Sverige, 15) svensk sjö, 16) ö i Östersjön, 17) del af staden Göteborg, 18) ö i Stockholms skärgård, 19) italiensk stad.

Ljufvligt är det, att vårt femte, Njuta när man först är trött, Och vårt sjette ter sig ofta, Uti sällskap med: »så sött!»

Vivi.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 37.

CHARADEN: Lo-vis-a.

RAKNEUPPGIFTEN:

Table with 3 columns and 5 rows of numbers: 11 18 25 2 9, 10 12 19 21 3, 4 6 13 20 22, 23 5 7 14 16, 17 24 1 8 15

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTA.

TAN: Smärta, smärta, svärta. OMKASTNINGSGATAN: Florens: flädermus, Libanon, olvonbuske, Rasmus, colsharpa, näckrosen, slängkappa.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsare äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift till »Till Iduns läkare».

28-årig dam. Orsaken är eder genomgånga febersjukdom. Om några månader försvinner obehaget. Jämför svaret till Brita 1) i n:r 5. Joint. Sannolikt massage behöflig.

Badbehandling olämplig på grund af den snart inträdande kalare väderleken. Chlorissa. Det bör, liksom andra dylika medel, tagas 2-3 månader åt gången och i vanliga fall upprepas två gånger om året. Docent. Sannolikt neurasthenie. Hvila är det viktigaste. Rådfrör er med läkare, som har tillfälle undersöka eder.

Malvina L. Massage. Melina (?). Edra frågor kunna ej besvaras, emedan dessa obehag förorsakas af oläkadt rubbningar i digestionsapparaten, hvarför undersökning är nödvändig. Sannolikt äro de väl dock af nervös natur.

Tacksam. Sjukgymnastik. En bekymrad kvinna. Vänd er skriftligen till dr Henrik Berg, Stockholm, så får ni de önskade upplysningarna.

Stina. 1) Se svar till Femtiotvå-årig fru i n:r 6. 2) Sannolikt. 3) Genom att sköta er mage. A. B. 1) Ja, det måste den. Ni har snarare fått för litet, än för mycket behandling. 2) Nej. 3) Omöjligt att besvara; dock knappast sannolikt. 4) Ni kan vara säkra på, att hans åsikter icke äro riktiga. 5) Har ni säkra symptom af er sjukdom bör och måste ni grundligt behandlas, eljes icke alls. 6) Ja.

D:r -d.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Maria. Ehuru den innerliga känslan nog lysar igenom, brister dock för mycket i den litterära utformningen. Också en platsökande. Som vi känt oss mindre tilltalade af den onödigt skrupelsande tonen i er skrivelse »Till Dala», ha vi valt att låta den dala ned i glömskans mörker. »Ena.» »Graven på hedens» fann grafven i papperskorgen.

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMS DISKONTOBANK

Fondafdelning, Regeringsgatan 8, förmedlar köp och försäljning af banklotter, aktier, obligationer och andra värdepapper till gällande dagskurs.

Sire Tristan. »En fattig riddares visa» antages. Honorar efter införandet.

B. Försöka duger, men »Höstnatt» duger inte. Olivia verkar knappast riktigt öfvertygande, om än meningen kan vara god. Användes därför ej.

En skolpojke tillrädes att hänga lyran på väggen, åtminstone tills han uppnått den hvita mossan.

Spess. Ja, naturligtvis! Anshelm. Bäst att låta det stanna vid amatörskapet!

Siris. Edra dystra förkänslor voro tyvärr endast alltför berättigade. G. K. Tack, antages! Utan namn och signatur. Ej lämpligt.

Vera Sander. Afböja tacksamt. Manuskriften återgå, så snart porto för deras returnerande insändts. M. S -m. Den fina stilistiska formen kan ej dölja det tunna innehållet. Användes alltså icke.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»I.» Visby p. r. 3:20 för 1 gång i Idun. Likvid i postanvisning.

Sundsvalls Enskilda Bank 22 Fredsgatan 22. Sparkasseränta - 4 proc. Uthyr Kassafack, årshyra från 15 kr.

Köpenhamn V. Fru Blumensaadt. Pensionat 1 kl. Vesterbrogade 77 2 V. Hjälpensionärer och resande emottagas! Kraftigt välgad mat - proper uppässning. Pris pr rum med kaffe 1:35 - hel kost 2:75. Förutbeställningar emottagas. Frågor besvaras.

Inackordering. kunna ett par bättre damer erhålla i natursjön trakt nära Ringsjön i Skåne. Vidare genom brevväxling med Fru B. von Stejern, Villa Solhem pr Ludvigsborg.

God inackordering. önskas å större landtegendom af praktisk, oberoende, musikalisk flicka af god familj, som saknar eget hem. Utmärkt ref. lämnas och önskas. Svar med prisuppgift till »Hemtrefligt» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Jämtland. Hedmans Pensionat, Hålland. Öppet året om.

Bröstsjuka. Tolarps pensionat rekommenderas. Högt beläget å småländska höglandet. Begär prospekt. Postadress: Tenhult.

Resande familjer. torde beakta PENSIONAT BIRGER JARL, Stockholm. Birger Jarlgatan 19 III. Hiss Obs! Ändrad adress.

Äldre, bildad dam eller herre, verkligt musikalisk, pianist, gladlynt och enkel erbjudes för erhalande af trefligt sällskap billig inackordering i godt och bekvämt hem å utm. vacker egendom, nära stad. Lätta kom. Ref. och fotografier sändas till »Hemtrefnad», Ronneby p. r.

Inackordering. En ung treflig flicka, musikalisk med hög och fallenhet för i ett hem förekommande göromål erhåller mot betalning plats i förvaltarefamilj som sällskap och kamrat åt dottern för att tillsammans med denna lära sig och deltaga i förekommande sysslor. Svar till Fru Bovallius, Strömbäcka.

Ung flicka. med god uppfostran söker inackordering i finare hem i Stockholm från 1 nov. Bästa ref. lämnas. Svar till »Ambetsmannadotter», Iduns exp.

Ludvika Furuhäll. 1 kl. Pensionat 5 tim. resa fr. Sthlm. Öppet året om. Emottager inack. på längre och kortare tid. Moderat pris. Rikst. 74.

Sjukgymnaster, obs! Institut finnes till följd af sjukdom för manlig och kvinnlig gymnast att genast övertagas i Paris. Franska och engelska fordras. Förmånliga villkor. Svar märkt »Paris 1906» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Till svar. å en artikel, införd i Idun 1905, meddelas att »sytaler» för kappor och klädningar öppnas i huset Alströmerg. 1 1/2 tr. den 1 okt. Väljortid arbete på bestämd tid för moderat pris. Spärr. hällp. vid St Eriksgatan. Allm. tel. Högaktningsfullt Arvida Janson. K. 627.

Mazettis Spis-Chokolader med och utan mjölk ha en härlig smak!

»Konstflit» förnämsta hemslöjds- och handarbetsstidning. Pris: helår 5 kr., kvartal 1:50. Prenumerera å postkontor eller bokhandel.

I Syskolan för Klädsömnad mottagas dagligen elever 9-4. Aftonkurs 2 gånger i veckan. Prospekt på begäran. Allm. Tel. 21875. Grefvaregatan 7. Lotten Billqvist. En besparing af mer än halva utgiften för tvål. Finaste öfverfettade 50-öres tvålar kosta 85 öre pr kartong om 5 tvålar vid köp direkt å Kölnerlagret, 24 Smålandsgatan, Sthlm (öppet 9-6,30).

Florodol-Tvålen.

En verklig balsam för huden!

Florodol-Tvålen kan med rätta betecknas som »den bästa tvål i världen». Florodol-Tvålen är framställd af de finaste, för sitt speciella ändamål lämpligaste ingredienser i den mildaste tänkbara form, och den behagliga, pikanta parfymen utgöres af de utvaldaste essenser och balsamer med af vetenskapen mycket högt uppsattade antiseptiska egenskaper. Därtill kommer, att fabrikanterna af denna tvål förfoga öfver en serie för framställning af dylika tvålar konstruerade mycket sinnrika specialmaskiner, de mest kompletta i landet, hvilka betingat den aktningvärda inköpssumman af 40,000 kr. Utan så fulländade maskinella anordningar vore det otänkbart kunna framställa ett så i alla afseenden fulländadt fabrikat till så ytterst moderat pris som det för Florodol-Tvålen. Utan tvekan kunna vi säga, att Florodol-Tvålen snart skall komma att blifva

alla damers älsklingstvål och i öfrigt en verklig favorittvål.

Först och främst blir huden genom fortsatt begagnande af Florodol-Tvålen jämn, sammetsmjuk, smidig och vacker, fort försvinna blemmor, finnar och andra opassligheter i hyn, som blir klar och ren, hals och händer hvita och mjuka. Grof hy, förtidiga rynkor i hyn, som annars utan undantag framkallas af hvarje skarp toalettvål, förorsakas aldrig af FLORODOL-TVÅLEN. Under det att de engelska och franska tvålarna, som i kvalitet stå långt under Florodol-Tvålen, kosta 1 kr. och mera, lämnas Florodol-Tvålen till blott 6 öre pr st. Finnes ännu icke Florodol-Tvålen att erhålla hos eder handlande, äro vi villiga tillhandahålla densamma, dock minst en kartong, 3 st., mot kr. 1:80 portoifritt. Högsta utmärkelse: Guldmedalj å Industriutställningen i Norrköping detta år. Nederlag i Stockholm hos Robert Sandell, Lilla Vattugatan 20. Tekniska A.-B. FLORA, Gefle.

Bal-Muslin-Grenadine-Voile-Marguissette-Atlas. Siden. i alla prislägen; franko och tullfritt till hemmet. Pröfver omgående. Sidenfabrik. HENNEBERG, ZÜRICH (K. o. K. Hoflev.)

Nyhet! Svensk uppfinning! Patenterade fönstergallret »TRYGG» hindrar barn att falla ut genom öppna fönster. Säljes i Järn- & Bosättningsaffärer å kr. 2:50 pr st. I parti från I. W. Luterkort, Stockholm I.

Lars Montens Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnettvätt användes lämpligast sålunda: 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker. N:r 19 Stora Nygatan. - N:r 29 St Paulsgatan. Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Prenumerera på Idun!

Hur användes LIEBIG'S KÖTTEXTRAKT? 1/4-1/2 tesked här af upplöses i kokhett vatten, då en kraftig, fett- och limfri buljong genast erhålles. Tillsatt salt, något soppfett, potatis eller bröd, så blir smaken densamma som vanlig köttsoffa har. Buljongens färg bör vara mörkgul ej brun. Drygare och mer ekonomiskt än kapslar och s. k. »flytande buljong». Försäljes genom alla speceri- & delikatesshandlande.

En välkommen gåfva vid alla tillfällen är Johann Maria Farinas Eau de Cologne med Kölnerdömen. Frisk och af en oförläpelig finhet. Erhålles lädvis och pr flaskor till partipriser vid köp direkt å Kölnerlagret, 24 Smålandsg. (öppet 9-6,30). NYTT! Då Ni skall skura och blanka Eder koppar o. mässing så använd Pulverpulver. Blankar fort och väl. Pris 25 öre pr burk. Ho:st & Co Tekn. Fabr., Stockholm. Gör ett försök. Ni ångrar Eder icke.

F. W. Campanius 43 Vesterlånggatan 43 Rikhaltigaste sortiment i Klädnings-tyger! Välsorterad Damkonfektion 1 tr. Förstklassig ataller. Skicklig direktrca. Skicklig Damskräddare för Tailor Mades. Solida, moderna varor! Moderata priser!

D:r Kleens
(ett-åriga) kurs för damer i **Massage och Sjukgymnastik** börjar måndagen den 1 okt. kl. 11 f. m. N:o 16 Klara södra Kyrkogata, 3 tr. upp
OBS! Prospekt begäres helst under adress Saltsjöbaden.

Doktor J. Arvedsons Kurs i Sjukgymnastik. Massage och Pedagogisk Gymnastik, medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens o. rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran genom D:r J. Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Doktor A. Kjellbergs kurs i massage och sjukgymnastik (ettårig) börjar den 11:te oktober. Begär prospekt! Stockholm, Mäster Samuelsen-gatan 70.

I sjukgymnastik o. massage börjar undertecknad en sex mån. kurs d. 15 okt. Pris 300 kr. Adr. Karlavägen 22, Stockholm.
Professor G. A. Unman.

Gymnastiskt-Ortop.-Instit.
Brunkebergstorg 13, 2 tr.
Mottagning hvardagar kl. 1/2 2 e. m. Herrar 7-1/2 10 o. 2-4. Damer 1/2 11-1/2 1 o. 2-4.
Professor D:r A. Wide. D:r S. Wallgren.

Doktor Wheelers härthé, enastående i sitt slag för hårets skötsel. Pris kr. 1.10. Franska Parfymmagasinet, Drottninggatan 21.
OBS! Största sortiment af puder, sminker samt de senaste nyheterna i parfymer. Till landsorten mot efterkräf.

Crème de Cholepalmine
utmärkt antiseptiskt hudmedel,
säljes i tubor à 30 och 75 öre
hos **Herrar Speer's Färg- och Parfymhandlande** m. fl. samt å Apoteken.

Finns det någon god vänlig familj som vill upptaga en 6-årig söt, snäll, förständig gosse, född af bildade föräldrar, som eget barn, så torde svar godhetsfullt sändas till »Tacksam», Iduns exp.

TVÄTTA OCH FÄRGA
edra Klädningar, Kostymer, Gardiner, Täcken, Mattor m. m. hos
LUNDBY
Skönfärgeri o. Kemiska Tvätt, Göteborg.
Af intyg bedja vi endast få meddela följande:
Jag har flera gånger begagnat mig af Lundby Kemiska tvätt för rengöring af balklädningar, plymer m. m., och har det sätt, hvarpå arbetet utförts, alltid varit till min stora belåtenhet.
M. Söderon,
Hoffröken hos H. K. H. Härtiginnan af Västergötland.

Schweizerbroderier.
Hvita broderade Remsor, Väfnader, Spetsar m. m. Absolut största urval, billigaste priser. Rikt profsortiment till landsorten.
Broderläffären,
24 Kommendörsgatan, 1 tr. (Hörnet af Sibyllegatan).

Rudholms Kakelfabrik
Hörköping.
Enkla och dekorativa kakelugnar i modern smakriktning. Ill. priskurant på begäran.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT.
• AKTIEBOLAG •
— Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit
Hushållskol ☒ Cokes ☒ Briketter
Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 179, 66 10.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.
Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
rekommenderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka
samt sasom specialfitet:
Pilsner-Dricka
Allm. telef. 36 56. Rikstel. 18.

MANULIN,
ett på vetenskapliga grunder sammansatt medel för hudens vård.
Bästa medel mot kylskador, röd närrig hud och brännskador samt är verksam mot de flesta hudåkommor. Rekommenderas åt alla som önska bibehålla huden hvit, mjuk och elastisk. Lika användbar för ansiktet som för händerna. I förhållande till sin godhet och stora användbarhet är det billigt och bör ej saknas i något hem.
Härsprit koncentrerad Manulin borttager mjäll och förhindrar hårets affallande.
OBS! Namnet Manulin är inregistrerad.
Kan erhållas på alla apotek. Partilager i Nordsjermans drogaffär, Stockholm, Enhörningens drogaffär, Göteborg, och hos fabrikanten
Apotekare **VICTOR SÖRLANDER, GRENNÄ.**

Handväfda Linneväfnader.
Duktyger, handdukar, lakanslärfä, näsdukar m. m. köpas bäst och billigast från Kungsäters Linneväfveri Kungsäter. Katalog och prover gratis och franko.

Spritstrykjärnet "SIMPLEX"
praktisk, elegant, billigt i bruk, omtyckt af alla, levereras af oss i olika storlekar & prislägen. Begär prospekt.
CARL WALLÉN & Co,
Göteborg.
Elektr. materiel, metaller & maskiner.
Rikstelefoner 11 59, 11 09 & 65 74.

MYRSTEDT & STERNS AKTIEBOLAG
STOCKHOLM. • Kgl. Hofleverantör. • DROTTNINGG. 11.
Allm. Tel. 45 67. Rikstelefon 5 63.
Sveriges största Specialaffär i
Mattor, Möbeltyger, Gardiner, Möbler
m. m.
Största lager orientaliska mattor.
Allt till mycket låga, bestämda priser.

Det bästa hvetemjålet
MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqvam

KAFFET KOKAR ÖFVER
om man ej använder det patenterade

Säkerhets-kaffelocket 'Over'
SÄLMS KAFFE AB

som förhindrar all öfverkokning. Man tillvaratager med detsamma det värdefullaste af kaffet, som annars går förloradt, sparar kaffet samt håller kaffepannorna rena och fina. Passar till nästan alla kaffepannor. Kostar endast 90 öre i de flesta järn- och bosättningsaffärer.
Stockholms Kaffe Aktiebolag.
Kurs i Klädsömnad.
Lotten Dahlström.
Storkyrkobrinken 6, Allm. Tel. Storkyrkan 206.
Ref.: Fröken Hulda Lundin samt Fredrika Bremer Förbundet.
Prospekt på begäran.
Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhålles flera arbeten att välja på. Obs! Vi signera ej postpaket med »Hår». Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Pontyberem Colliery.
Englands förnämsta anthracitkolgrufva
Kommanditbolaget Kock & Co.,
Kontor: 20 Skeppsbron, Stockholm,
säljer numera endast
Anthracit
af denna sort.
Slaggar ej; osar ej.
Hvarje om sitt silfver och sina växter rädd hushållsmoder göre ett försök!
Rikstel. 22 35. Allm. tel. 22 66.

Strängnäs Hushållsskola.
Matlagning, bakning, syltning o. d., konstsoömnad, knyppling, linnesöm m. m. Afgift 85 kr. pr mån. Prospekt genom Fru M. Braune, Strängnäs.

Hälsa och Styrka
betyda lefnadslycka. Dålig hälsa medför många sorger och ingen ansträngning bör sparas för att hålla den i god tillstånd. Svag rygg, nervositet, nedsatt lifskraft, reumatism, förlamning, fallandesot, mag-, njur-, lever- och alla liknande lidanden betyda dålig hälsa. Ingen glädje finnes hos en människa behäftad med dessa lidanden. Sådana åkommer gå ej bort af sig själfva. Försumma dem ej utan vidtag genast nödiga åtgärder. Det finnes en god behandling för dessa symptom. Elektriciteten är botemedlet. Den är nervernas och väfnadernas lif; utan den inträder svaghet. Aterställ hvad som förlorats och återvinn full hälsa. En ansedd läkare sade nyligen: »Ingen som är rätt laddad med elektricitet kan vara svag».
Nödvändigheten af en metod för åstadkommandet af en dylik laddningsskapade **"Ajax" Torr-Cell Kroppsbatteriet.**
Det har underkastats noggranna försök och har visat sig framgångsrikt i otaliga fall. Det är försedt med torrceller som generera en uthållig stark ström — ingen laddning eller annan preparering behöves. Rabatt lämnas vid utbyte mot batterier eller elektriska bälten för att visa förbättringen. Tänk därpå — en ström af dylik energi ingjuten i systemet timal hela natten under sömnen. På morgonen måste förändringen märkas.
Bok gratis. En bok sändes gratis och franko till alla, som anhölla därom. Den är fylld af fakta, som Ni önskar veta och meddelar på hvad sätt hälsan återvinnes. Sänd in kupongen och boken erhålles per omgående.
Allm. Tel. 76 48. Riks Tel. 89 03.

Svenska Elektriska Institutet, Afdelning 15, Stockholm.
Sänd mig Eder bok gratis och franko:
Namn:
Adress:

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
AKTIEBOLAG.
STENKOL ☒ COKES Anthracit
MARIE-BRIKETTER
Varumärke. Allm. tel. 22 88, 60 19, 61 98.
Rikstel. 4 27, 22 20, 20 12.
KONTOR: 22 SKEPPSBRON 22, 17 STRANDVÄGEN 17, 1 PARMMÄTAREGATAN 1.

Högstedt & Co
32 REGERINGSGATAN 32 STOCKHOLM.
Specialitet: **Bordeaux & Bourgogne-viner**
Billiga priser.

Aktiebolaget Göteborgs Bank
f. d. Göteborgs Enskilda Bank.
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.
Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget.
STOCKHOLM • FREDSGATAN 17.
Afdelningskontor: GÖTGATAN 31.
Fonder: Kr. 14,650,000.
Emottager penningar & deposition, Sparkasseräkning och Upp- o. Afskrifningsräkning.
Kassafack 15, 20 o. 25 kr.
Resekreditiv.
Kvinnliga juridiska byrån,
Triewaldsgränd 2, Stockholm.
A. T. 143 23
Prenumerera på Barngarderoben.